

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

219 c

NOVELLER

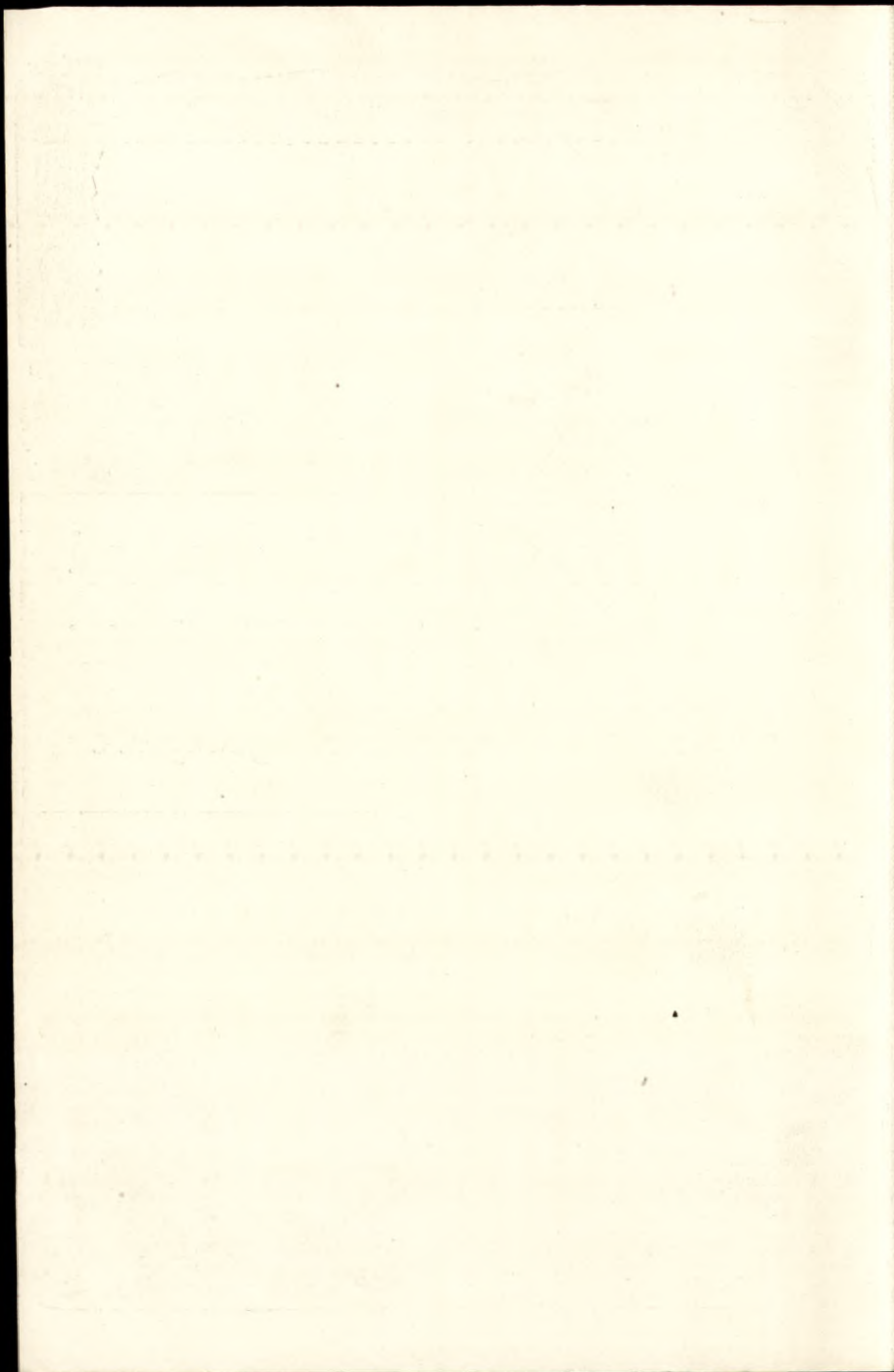
af
F. Sundgren.

När jag var gud
 *
 Den falske Dmitri
 *
 Söndagsseglare

STOCKHOLM

NOVELLER

AF

FRITZ SUNDGREN

STOCKHOLM
HUGO GEBERS FÖRLAG

STOCKHOLM
ISAAC MARCUS' BOKTR.-AKTIEBOLAG
1896.

INNEHÅLL:

	Sid.
NÄR JAG VAR GUD.....	1
DEN FALSKE DMITRI.....	39
SÖNDAGSSEGLARE.....	93

Nov 1891

När jag var gud.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

I.

Det var en solig julisöndagsmorgon, jag kom nedkörande i Grand Hôtel de Noailles' omnibus till den del af den nya hamnen i Marseille, som kallas Bassin de la Joliette.

Klockan var vid pass half tio och på slaget tio skulle jag ombord å paketbåten Yang-Tse lämna mitt glada lifliga Marseille för att styra färden till Singapore.

Flaggorna voro redan uppe på Yang-Tse.

Under mesangaffelnocken blåste en enorm trikolor, och i stortoppen vajade det franska ångbåtsbolagets flagg, hvit med röda hörn. Postvimpeln med sin yacht i öfverkanten var hoprullad hissad i mesantoppen.

Det var en ändlös fil af vagnar nere vid kajen, och bråket och stimmets kring landgångarne var outhärdligt.

Stadsbud och hotellbetjäning krälade fram och till-

baka som bin på bryggan till en kupa, allt under det Marseille-argöt'ns pikanta tonfall smattrade som ett kar-teschregn på ens trumhinnor.

I salongerna var det en trängsel utan like.

Med Guds och en gammal bärares hjälp lyckades jag dock till sist praktisera mig fram till min kabin. Där-utanför sprungo domestiker beskäftigt af och an som yra höns, och den enda, som syntes hafva bibehållit sin sinnesnärvaro i detta rysliga kaos var Monsieur le Commissaire, som med förbindligt tillmötesgående sökte ställa allt till rätta.

Här fanns det passagerare af de mest skillda typer: engelsmannen, som alltid trankil och obesvärad i sin komfortabla resdräkt med den praktiska, hvita »solatopin» på hufvudet; tysken, naturligtvis i jägerskjorta och glasögon, nervös, orolig att ha glömt något i land, sänkande drickspängsnivån till ett absolut minimum; parisaren, ultraelegant i någon sorts teater-reskostym med grönt band viradt om hatten — »pour faire son petit effet», — och en splitterny kikare i bärrem öfver axeln; hol-ländaren, bullrande och frågvis, följd af hustru, elfva barn, ett par svägerskor och tre malajbetjänter; japaner, i europeiska kläder, tysta och förbindliga, liksom räd- da att gå i vägen, halkande fram i vimlet som skuggor på täspetsarne.

Skeppsklockan ringde andra gången.

Damernas afskedssnyftningar och dito kyssar till-

togo i oroväckande grad, och blomdoften i salongen blef kväfvande.

Jag räddade mig upp på däck och gjorde en tur föröfver.

Där satt en afdelning franska soldater, som skulle till Tonkin, under befäl af en marinofficer. Det var smått folk med liflig, glad uppsyn och synbarligen redan på mycket god fot med besättningen.

Ändtligen ringde klockan för tredje och sista gången och »främmande — från — bord —» strömmen rullade i enorma vågor ut öfver landgångarne på kajen.

Från kommandobryggan hördes chefens order komma klara och korta.

Den sista trossen lades af, propellern piskade vatt-
net i bassängen, och lika förnämt som en världsdam
gör sin sortie ur en salong gled Yang-Tse förbi Sainte-
Mariefyren ut till hafs, allt under det näsdukarne sväng-
des till afskedsviftningar lika energiskt som på något
hallelujamöte.

Resan var börjad.

Några skrällande gong-gongslag hördes, annonse-
rande, att frukosten var serverad.

II.

Jag skyndade ner i min kabin för att göra en smula
toalett och fann då, att jag till hyttkamrat fått en gam-

mal engelsman, en mr Barker. Han var köpman och skulle till Honkong, där han var bosatt och, efter hvad jag sedan fick höra, hade en stor affär. Det var en jovialisk företeelse, mr Barker, med starkt gråsprängdt hår, stora rödblonda whiskers och ett par de muntraste ögon, jag någonsin sett. Han hade gjort turen många gånger ombord å Yang-Tse och kände skutan väl.

Då vi kommo upp i matsalongen, hade flertalet af passagerarne redan slagit sig ned vid de långa borden och kyparne *en tenue* sprungo beskäftigt af och an.

Hofmästaren, hvilken från buffeten korrekt och allvarlig behärskade det hela, hälsade med en respektfull bugning och ett igenkännande leende på mr Barker.

Då kaptenen, som presiderade vid ett af borden, fick syn på min hyttkamrat, gjorde han med handen en inbjudande rörelse, pekande på ett par platser i hans omedelbara närhet och där hämnade engelsmannen och »meine Wenigkeit», hvilken nu af mr B. blef föreställd för kaptenen, en marinofficer med ett intelligent, en smula stramt utseende.

Till vänster om mig hade jag en tysk naturforskare, dr Pfarr, på väg till Kina i och för en vetenskaplig expedition.

Stämningen under frukosten var briljant.

Konversationen vid vår bordsända sköttes till större delen af mr Barker, som hade en hel hop lustigheter att tala om. Den tyska doktorn stack då och då in

med en torr fråga eller anmärkning, alltid på tyskt manér placerande det engelska verbet sist i satsen, hvilket gaf det hela en befängdt komisk anstrykning, hvars humor jag är säker om att åtminstone mr Barker uppskattade, att döma af de skämtsamma blinkningarna i ögonen åt mig då och då.

Efter frukosten försvann mr Barker för att taga sig en siesta till tiffin (lunchen), som skulle serveras kl. 12.

Jag gick upp på akterdäck, tände mig en pipa och sträckte med välbehag ut min lekamen i en af de bekväma hvilstolarne, låtande blicken följa solstrålarnes glittrande lek på vågorna.

Om en stund kom dr Pfarr och slog sig ned bredvid mig.

Han lyckades arrangera en konversation, som var en bland de genomtråkigaste, jag någonsin deltagit i. Hans mani var att köpa allt så billigt som möjligt. Och det kom historier om, hur han genom de mest besynnerliga och lyckliga tillfälligheter fått *den* kikaren (och en sådan famos kikare se'n!) så *enormt* billigt, och *den* kappsäcken (och en sådan verkligt wunderbart praktiskt inrättad sådan!) för ett sådant röfvarpris, och hur han på en bakgata i Bremen af en ren slump (tänk Er en så'n tur!) kommit öfver en käpp, som genom en lika enkel som sinnrik mekanism alldeles nach belieben kunde användas till stol, stekvändare och notställare,

eller hvad det nu var, för en sådan löjlig bagatellsumma. Visserligen hade den vid köpet varit litet skadad, men dr Pfarr hade själf lagat den utomordentligt väl, efter hvad han påstod.

När han till sist bad mig känna på tyget i sina byxor och frågade mig, om jag var i stånd att gissa hvad han gifvit för *det*, tyckte jag situationen blef för ledsam, hvarför jag tillstod min oförmåga och försvann under någon förevändning.

Jag hade från en af salongerna hört musik och, när jag kom in, satt vid pianot en liten — förtjusande vacker förresten — parisiska, madame Galliot och spelade Cavalleria rusticana. Hennes herre och man satt jämte en hel del franska damer och småpratade och skrattade på salongssofforna. Jag kom till slut också med i samtalet och det slutade med allmän presentation.

Madame Galliot sökte förgäfves vränga sin lilla kerubmun att uttala mitt barbariska, nordiska namn, men se'n hon fått höra, att jag var svensk, frågade hon med en putslustig min, om hon ej fick lof att kalla mig M. Allumettes, och det namnet fick jag också mycket riktigt under hela resan bära inom det franska kottet ombord.

Vid tiffin återsåg jag min gemytliga mr Barker i ett lika strålande rosenhumör som vid frukosten, aflockande till och med vår distingerade kapten det ena löjet efter det andra.

Sedan jag inmundigat min buljong och mitt kalla kött, gjorde jag under min hyttkamrats sakförståndiga ledning en orienterande tur omkring öfver allt på Yang-Tse.

Vi voro under fördäck, då jag plötsligt stannade.

— Vänta litet, sade jag, här luktar besynnerligt! Är det mysk? Eller pomada? Eller hvad i Herrans namn är det för en fadd, äcklig lukt?

— Oh, dear me, sade mr Barker skrattande, det osar bara Kina. Är det första gången i ert lif Ni känner den odören?

Han slog upp dörren till ett stort skeppsrum, där en fyrtio à femtio kineser sutto på huk omkring en té-apparat i ett bambuhölje, omlindadt med rödt siden.

På väggarne hängde de oundvikliga paraplyerna, ett plagg, från hvilket kinesen aldrig skiljes, och britserna voro belagda med kokosnötsmadrasser och filter af något gråaktigt ylletyg.

Här sutto nu Yen-Shin, sekondens uppassare och Fang-Leu, Woo-Sung, Tai-Joown, Koua-Ling och hvad de allt hette dessa China-boys, hopkrupna, i cirkel på små halmmattor.

De tycktes ej det ringaste generade af vår nyfikenhet utan fortsatte obesväradt sin släpiga konversation med de nasala, enstafviga ljuden utan att ens med en blick uppmärksamma oss.

Deras gula, lillgamla ansikten syntes ändå dystrare

i den halfskumma dagern, och deras små ögon försvunno under ögonlocken.

Jag kände mig obehaglig till mods och var glad få komma upp på däck i friska luften igen, där jag skilldes från mr Barker, som skulle gå ned i hytten och slumra litet. Han var nämligen en passionerad sofvare och påstod, att hela hemligheten i att kunna lefva ett friskt, långt lif var att sofva ju mer dess bättre.

Under resten af förmiddagen pratade jag med madame Galliot om Sverige.

Hennes kännedom om vårt gamla fosterland var af uteslutande humoristisk natur och satte mina skrattmuskler på hårdt prof. Karl den XII:te och gants de Suède var det enda faktiska, hon visste om oss, resten var den bizarraste röra af besynnerliga och tokroliga fantasier. Nå, jag gjorde nu mitt bästa att framhålla min fosterbygds förtjänster, men jag är rädd att hon inte trodde mig utan misstänkte, att jag ville gyckla med henne. Då jag till sist talade om, att vi i Stockholm hade flera, riktigt goda teatrar och en dito opera, tittade hon blott pröfvande på mig, hvarefter hon med ett ah, farceur! började bläddra i sin Bourget-roman.

Ungefär en timme före dinern kom mr Barker upp på däck, och vi fördrefvo tiden till gong-gongen gick med att tömma ett par »pegs», en blandning af is, konjak och sodavatten.

Middagen var tämligen tråkig, åtminstone för mig, som genom en slump gick miste om mr Barker till granne vid bordet.

En engelsk major, mr Hill, gammal god vän till mr Barker, fick nämligen syn på honom och bad honom slå sig ned tillsammans med honom och hans damer.

Men var middagen stel, vardt kvällen desto muntrare.

Vid kaffet blef jag presenterad för den engelska majoren, hvilken ursprungligen tjänat i indiska armén, men nu lämnat tjänsten och slagit sig ned på Ceylon, där han ägde betydliga kaffeplantager. Det var en ytterst älskvärd gammal gentleman med militärisk hållning, borstiga, hvita mustascher, spännhalsduk och hållor.

Vid whiskyn sällade sig till oss ett par unga engelska officerare, tjänande vid något indiskt husarregemente, mr Griffiths och mr Mc Neil. De hade varit hemma på permission och voro nu på väg till sin garnison, men skulle i förbifarten stanna en tid på Ceylon, där de voro inviterade på jakt.

Det vardt, som sagdt, en riktigt trefflig afton.

Historier och infall aflöste hvarandra.

Flertalet af såväl de förra som de senare levererades af mr Barker, hvilken rest öfver hela jorden och under sitt växlingsrika lif varit med om en hel del besynnerliga situationer, hvilka han omtalade med verklig talang. Majoren bidrog med några bloddrypande historier från

sepoysupproret 57, i hvilket han deltagit som nybakad subaltern vid ett ridande artilleri.

Klockan tre kvart till elfva var det uppbrott.

Jag för min del skulle gärna ha velat sitta uppe mycket längre, men klockan elfva måste ovillkorligen alla ljusen vara släckta ombord, så att det sade sig själfst nej.

Jag sade god natt till mr Barker och vände mig med välbehag mot väggen i min koj för att slumra in, men si, däraf vardt intet, ty mr Barkers väldiga, långdragna snarkningar, gjorde alla mina försök att få en blund i ögonen om intet.

Jag tänkte ihärdigt på ett vajande sädesfält...

Nej, det gick inte!

A-rrrrh, a-rrrrh, a-rrrrh...

Jag försökte räkna baklänges från hundra.

Tjugusju, tjugusex, tjugufem...

A-rrrrh, a-rrrrh, a-rrrrh... lät det från engelsmannens koj.

Förgäfves!

I min förtviflan grep jag då till ett medel, som jag erinrade mig ha sett omnämndt i hvarjehandaafdelningen af någon tidning.

Jag tänkte på en fårhjord, som hoppar öfver en stätta.

Och gudskelof, det hjälpte.

Då det femtiondesjunde tog sin sats öfver gärdslät förbarmade sig Morfeus öfver mig och jag insomn...

III.

Vi hade anlöpt Alexandria och Port-Said och voro nu inne i Suezkanalen, som föreföll olidligt monoton med sina oerhörda öknar å ömse sidor. Här och hvar en melankolisk arab på stranden, en del jättelånga, engelska kolare och en och annan örlogsman var det enda, som lifvade taflan. För öfrigt sand, sand och återigen sand.

Dr Pfarr upplyste mig om att Compagnie des Messageries Maritimes — det franska ångbåtsbolag Yang-Tse tillhörde — betalade till Suezbolaget 36 000 fres för hvarje fartygs passage från Port-said till Suez och lika mycket för återfärden, hvilket gör 72 000 fres för tur och retur och, som med bolagets båtar resor äro anordnade 24 gånger om året på Kina och 12 gånger på Australien, gör detta en totalsumma af 2 592 000 fres, som det franska bolaget tömmer i Suezkanalen.

— K-o-l-o-s-s-a-l, nicht wahr?

Jag såg på dr Pfarr, att han önskat vara i kanalens ställe.

I Röda hafvet började hettan bli besvärlig.

Badrummen användes flitigt, och det höll på att taga eld under kyparnes fötter, där de sprungo som skottspolar på akterdäck med isvattensflakongerna.

Men hvarken bad eller isvatten hjälpte och den lille indiske pankahspysens* försäkran: oh, pankahs gör de' micke, micke svalare, sahib, kunde endast lura den ytterst lättrogne.

På kvällarne spelades piano på däck och några gånger arrangerades t. o. m. en liten balunge.

Löjtnant Mc Neil spelade valser och polkor som en gammal kapellmästare och dansen var rätt liflig — och flirten ändå lifligare.

I Aden brydde jag mig ej om att gå i land, därvid följande mr Barkers råd, i hvilket jag gjorde klokt, åtminstone att döma efter madame Galliets målande beskrifning på eländet.

— Ne pas confondre Aden avec Eden, slöt hon berättelsen om sina äfventyr i land, en formlig lidandes och pinohistoria.

Klockan 7 på morgonen stucko vi ut från Aden, och vi hade nu sju dagar framför oss att tillbringa mellan himmel och vatten.

Stora Björnen hade vändt oss svansen och Sydkorset stigit allt högre på himlahvalfvet, de »fyra stjärnorna», vid hvilka medeltidens astrologer fäste så fantastiska och mystiskt religiösa föreställningar, den stjärnbild, som betraktades som den himmelskt lysande symbolen af de fyra kardinaldygderna.

* Pankahs äro ett slags fläktskärmar i salongerna, som hållas i ständig rörelse af betjäningen.

Vi hade ständigt vackert väder och lågo för en jämn nordväst monsun.

Men hettan blef nu olidlig.

Metallkulorna på suntältens stänger voro som glödande järn vid beröring och becket flöt från ångskorstenen. Flämtande negerkroppar stucko då och då upp ur trappan ned till maskinen.

Till följd af den förskräckliga värmen var det ej underligt att man rent af — förlåt! — slöade till.

Jag för min del orkade knappast mer prata strunt med madame Galliot om förmiddagarne, som blefvo mycket långa såväl för mig som för hela sällskapet.

Såg händelsevis någon en fisk var det tvärt ett angenämt afbrott i enformigheten. Vid ropet en fisk, en fisk, rusade alla upp ur hvilstolarne och stirrade ut på underdjuret.

Då en dag en flygfisk föll ned på akterdäck, blef det en uppståndelse som då en kardinal besöker ett kloster.

Voro förmiddagarne i Indiska oceanen långsamma, gingo kvällarne desto fortare. De rent af sprungo sin kos. Innan man visste ordet af var klockan tre kvart till elfva.

Vårt lilla kottteri höll troget ihop.

Mr Barkers förråd af historier och minnen var fortfarande outtömligt som Hali Agas skattkammare.

En kväll — det var för öfrigt en bland de gran-

naste kvällar jag sett med tindrande stjärnor och fosforescerande vatten — sutto vi vid whiskyn och njöto af den obeskrifligt härliga aftonen och ett sprakande fyrverkeri, som sekonden lät gå upp från fördäck.

Då den sista raketen slocknat på sin lysande färd genom rymden blef det en stunds tystnad.

Mr Barker var den, som först bröt den.

— När jag såg de där fyrverkeripjäserna, sade han, i det han lutade sig tillbaka i vräkstolen och drog några bloss på sin långa, starkt doftande cigarr, kom jag att erinra mig ett äfventyr, som jag en gång hade i min ungdom bland Kanadas indianer.

Vår nyfikenhet var genast väckt och vi bådo honom enträget berätta.

Mr Barker nickade, lagade sig en ny grogg och började berätta följande egendomliga historia.

IV.

Jag var några och tjugu år gammal, då jag första gången i mitt lif besökte Kanada.

Efter att ha gått igenom en arkitektskola i Dublin och praktiserat som ritare en tid på ett kontor i London, dit min familj efter min fars död flyttade, hade jag öfverfallits af hvad med ett godt engelskt ord kallas

go-fever, den obetvingliga längtan att komma ut långt, långt bort, sak samma hvart.

Genom goda vänner hade det lyckats mig få en förmånlig plats hos en mr S., som bodde djupt in i Kanada.

Det var med gladt mod och hufvudet fullt af fantastiska förhoppningar, jag lämnade Dominionliniens komfortabla ångare och satte mig upp på tåget, som skulle föra oss från hamnen upp till järnvägsstationen i Quebec.

Sedan vi passerat tullen, där min inom parentes ytterst tunna kassa blifvit några dollars magrare genom tullen för mina tvänne gevär, nådde vi om en stund staden.

I waggonen pratades det franska till höger och vänster om en, och som jag af det språket då ej begrep det bittersta, satt jag tyst för mig själf och spekulerade öfver framtiden, som tycktes mig ligga i idel solljus, då jag plötsligt blef störd i min angenäma sysselsättning som luftslottsarkitekt af att min vis-à-vis, en gammal, skrynklig gumma, ful som en häxa, på den allra som mustigaste irländska apostroferade en af sina grannar, hvilken satt sin bastanta järnskodda stöfvelklack något omildt på hennes känga.

Jag skrattade och gaf n'ig i språk med gumman, och inom kort voro Peggy och jag de intimaste specialvänner i världen.

Hon skulle tvärs öfver till Kalifornien, där hon fått någon plats som trädgårdsarbeterska.

Vid framkomsten till Quebec ösregnade det, och det gällde att vara rapp i vändningarne, om man ej ville hafva allt sitt vått, ty naturligtvis hade — som Peggy uttryckte sig — lokomotivföraren »glömt» att taga oss in på stationen och vi stodo en god bit ut på linien.

Men Peggy och jag vi klarade oss hastigt nog, ty var gumman också litet till åren kommen, var dock både humör och ben tjuguarings.

Vi hade två timmar på oss, innan vårt tåg skulle lemna Quebec, och Peggy frammumlade en stilla undran, om man inte skulle kunna få en kaffetår i den där staden.

Inte mig emot.

Vi gånvo oss af och jag frågade på tre, fyra ställen efter kaffe.

Visserligen förstod jag ej bokstafligen hvad de svarade, men så mycket förstod jag, att något kaffe stod ej till att få — »till sta'ns eviga skam», sa' Peggy.

Som en liten tröst bjöd jag gumman på en stadig whiskytoddy — klockan var då nio på morgonen.

Omsider hamnade vi på stationen i godan tid. Peggy med en stor kaffestrut i ena handen — mig höll hon i den andra — och jag i min ordning kånkade på ett gammalt kaffekök, köpt i »second hand».

Och gud hvad det kokades kaffe i de dagar Peggy

och jag hade sällskap på The Canadian-Pacific-Railway.

Nå, efter fem dagars färd stannade tåget vid Grenfell, min destinationsort, och jag sade ett sista och ömt farväl till Peggy, som med sitt gamla hederliga, skrynkliga, rara markattsansikte nickade afsked i kupéfönstret.

Grenfell var en liten ynkelig håla och en känsla af missmod smög sig tvärt öfver mig; jag hade en förkänning af, att jag blifvit lurad, en aning, som tyvärr inom kort skulle besanna sig.

Mr S., hos hvilken jag skulle få kost, logis och en ganska hygglig lön, var infödd engelsman och hade varit skolkamrat till flere af min fars gamla vänner. Senast på våren samma år jag gaf mig öfver, hade han varit på besök i London, där han då uppträdt som fullkomlig gentleman. Han sade sig då endast hafva tillbragt tre år i Kanada, men därunder förtjänat en aktningvärd förmögenhet och talade vidt och bredt om sin egendom såsom varande en af de största och mest gifvande i hela trakten.

Well, det där var lögn alltihop!

Han hade varit elfva år i Kanada, efter hvad jag snart fick höra, och var fattig som en skåpråtta och — hvad värre var — känd som en lögnare och skälm öfver hela Azziniboia, att ej säga Kanada.

Nog af, jag hyrde en »demokrat», en förskräckligt obekvämlig fyrhjulig vagn och uppgaf mitt mål, mr S:s

egendom. Då egaren af häst och vagn fick höra adressen, var han ej mera så villig att köra mig, men, sedan jag lagt till ett par dollars till det öfverenskomna priset, gáfvo vi oss af.

Och många och långa timmar tog det, innan vi, efter att hela tiden ha åkt så att säga på hafvet, ett haf af vaggande gräs utom syn af berg och skog eller ens ett träd, innan vi, säger jag, stannade vid ett bristfälligt gårdsel.

Här var mr S:s egendom.

Jag gick upp mot byggningen och bad att få tala vid mr S.

Ja, han var bortrest för tillfället, men skulle återkomma om ett par dagar.

Upplysningen gafs mig af mrs S., en präktig skotsk kvinna, hvars öde jag ej nog kan beklaga.

Hon hade hört talas om mig och bad mig vara välkommen.

Här gjorde mr B. en paus, tog sig en duktig klunk af groggen och stirrade en stund ut i luften med ett ovanligt allvarligt uttryck i de eljest så spelande ögonen.

Så började han igen.

— Under mitt omväxlande lif har jag varit med om en hel del ramlade illusioner, men jag tror aldrig något gripit mig till den grad som den, hvilken i just detta ögonblick gick i kras.

Jag hade blifvit utlockad till ett vildt främmande

land under förespeglingar att som byggnadsritare förtjäna åtminstone tio £ i månaden och därjämte få ett »nätt och treffligt logi» och kosthåll enligt engelsk matordning — och nu fick jag besked om, att det, som skulle utgöra mitt yrke här, var att bli — boskapsvaktare, cowboy, och att mitt »näta och treffliga logi» var en gammal höstack tätt vid the corral, inhägnaden för svinhjorden.

Någon mat hördes ej af.

Jag tände min pipa och svor förskräckligt.

Så gingo tankarne till hemmet, till mor och systrar hemma på Garden Street, för hvilka jag genom min anställning hoppats kunna ställa det så bra.

Jag kände mig helt kuslig till mods.

Till slut somnade jag, hungrig och uttröttad som jag var.

På morgonen hade moskitos i det närmaste ätit upp mig och den del, som återstod, befanns vara ytterligt öm och ful.

Jag tände min pipa och gick upp till byggningen, där jag blef underrättad om, att jag skulle ut och stacka hö.

Never mind, tänkte jag.

Och jag gick ut och högg i allt hvad tygen höllo: Men det var ett drygt arbete i hettan. Efter att ha varit ute sedan klockan fem f. m. kom jag »hem»

klockan tolf utan en torr tråd på kroppen och utan skinn på insidan af händerna, men hungrig.

Jag fick en smula ergig cornedbeef, en bit bröd och en gammal örlös porslinskopp att dricka det stinkande vattnet ur.

Så var det att gå ut och volma igen. Just för ombyte. Och så gingo tre långa dagar.

På den fjärde skulle mr S. komma tillbaka, och jag skulle följa med vagnen, som for in för att hämta honom från Grenfell.

Jag gjorde så och lyckades under väntan på tåget få kredit i handelsboden på patroner till mina gevär.

När jag för att stoppa in dem öppnade min patronväska, ramlade därur ett par kvarglömda små bengaliska eldar.

De väckte en hel hop minnen till lifs inom mig de där små stackarna.

De hade jämte en hel del gentilare kamrater, romerska ljus, dykare och svärmare varit inkvarterade i min patronväska — men ej blifvit afbrända — under en flodtur, som jag och ett par ungdomsvänner gjort uppåt gamla Themsen sommaren innan jag lämnade England.

Nu drog förbi ögonen bilderna af små hemtrefliga städer, praktfulla herresäten och täcka villor, inbäddade i grönt och i öronen klingade vederstyggliga kamratvitzar och glada skrattsalvor.

Äntligen kom mr S.

Han var berusad och det höll han i med att vara hela den tid, jag hade något att göra med honom.

Efter mycket körande hit och dit på prärien hittade vi äntligen »hem» och mr S. skyndade sig ögonblickligen att öka sin mer än tillräckligt dunkla »skotska dimma».

Morgonen därefter började min egentliga cow-boy-sysselsättning.

Det var nog ett friskt, härligt lif och, skulle jag endast haft mig själf att tänka på, och hade jag haft andra »governors» att hänvända mig till, tror jag vid Gud, att jag ej den kväll, som i kväll är, suttit här på Yang-Tses däck utan fortfarande fört min fria, oberoende cow-boy tillvaro.

Någon hästkarl har jag aldrig varit, men efter en tid kunde jag hanka mej med skapligt nog, och för att begagna ett känt uttryck: »jag växte fastare i sadeln dag från dag» — d. v. s. uttrycket är nog kanske här mindre väl på sin plats, ty jag hade alls ingen sadel jag.

Värre var det att lära sig kasta lasset.

Man följde vanligen med själf.

Min häst — Blue Eye — var ett litet piggt ök och full med konster och knep i all synnerhet, då jag skulle till och slunga lasset, så att det dröjde rätt länge, innan jag lyckades i mina försök,

Aldrig skall jag glömma en dag, då jag skulle fånga in en liten kalf och jag hifvade ut af bästa förmåga.

Innan jag hann blinka var dock kalfven långt borta och min Blue Eye än längre bort, och själf satt jag snopen på marken, betydligt intrasslad i lasset och med blott en stump kvar af min gamla hederspipa i munnen.

Det tog mig mer än en timma att fånga in och komma helbregda upp på Blue Eye.

Mina missöden i den vägen blefvo dock snart allt sällsyntare, tack vare de exempel jag hade att taga af indianerna, med hvilka jag från början kom på den bästa fot.

Ungefär sex mil från mr S:s egendom hade nämligen en del Chipoaindianer slagit upp sitt läger och där blef jag snart som barn i huset tack vare tjänster, som jag kunde göra dem på jakter.

Skytte var eljest ej tillåtet ännu för året. Endast indianer egde rätt att skjuta året om, och styrelsen gaf — om jag minns rätt — en premie af tio dollars åt hvar och en, som kunde bevisa en hvit man skyldig till jakt på olaga tid. Det intresse, indianerna måste hysa för skyddandet af jakten, skärptes naturligen än mer af denna belöning. Följden blef att jag i början var mycket försiktig, då jag ej ville riskera att bli dömd till de omätligt tilltagna plikterna. Hvar man än var på prärien, kunde man nämligen aldrig vara säker på,

att ej helt plötsligt kom uppdykande ur jorden, så att säga, en indian tätt in på en med sitt:

Boi jour nitchi, Coming massa, kovin gego samo poagon! (God morgon, kommer långt ifrån, har ingen tobak i pipan!)

Men som sagdt blef jag snart god vän med dem alla och följdén blef, att jag med hvar dag minskade försiktigheten vid tjufskyttet, ty tjufskjutit hade jag gjort, alltsedan jag fick några patroner.

Det är hårdt att behöfva kalla det tjufskytte, när hungern drifver en till att på så vis skaffa sig föda, ty mat kunde jag ej kalla det mr S. bestod mig till mitt uppehälle. Det var aldrig annat än corned beef, som man fick skala som skämnda äpplen.

Otaliga voro de »präriechickens» jag stekte och åt i min ensamhet.

Jag drog skinnet af fogeln, trädde en pinne igenom, höll den öfver elden och droppade litet Worcestersås på under stekningen och så var anrättningen färdig. Sämre mål kan man få, det vet jag af erfarenhet.

Emellertid började mina muntliga fejder med mr S. bli af alldaglig natur. Hvad hjälpte det, att jag erinrade honom, om hvad han lofvat? Pängar, mat — han skratade, så'nt fick jag skaffa mig själf, och hvad hans löften beträffade, så voro de ingenting att tänka på. Det var nu en gång hans sätt att skaffa sig tjänstefolk.

Men nu var mitt tålmod slut, och en vacker dag

for min högra näfve litet för hastigt ur byxfickan och kom att något omildt kanske tangeras mr S:s fysionomi.

Well, jag ångrade mig efteråt, ty hvartill tjänar det väl att sparka en stinkråtta. Hon bara stinker värre efter sparken.

Morgonen därpå gaf jag mig in till Grenfell och tog mig plats som timmerarbetare. Jag slet och knogade, men när jag så skulle få min aflöning fanns där ingen att få. Tre dollars var allt, hvad jag fick och det dröjde ej länge, förr än de voro förvandlade i patroner.

Så gaf jag mig ut på prärien igen.

Här fick jag höra, att en engelsk gentleman vistades hos mr S. på ett tillfälligt besök.

Jag beslöt mig genast för att söka upp honom och styrde kosan mot S:s ställe igen.

Emellertid kom jag ej fram utan äfventyr.

På vägen passerade jag tvenne halfblod, som voro i fullt gräl.

De hörde visserligen ej till den stam chipoaindianer, jag fraterniserade med, men jag hade mött dem på prärien flera gånger.

Jag stannade af nyfikenhet, ty dessa två voro eljest de bästa vänner i världen, hade det sagts mig.

Grälet öfvergick snart till ett vildsint slagsmål.

Den ene hade ett gammalt oxhorn, hvarmed han af hjärtans lust slog den andre i hufvudet.

Nu tyckte jag det vara tid att gå emellan. Jag hoppade af hästen och skilde dem åt.

Men då blef det annat af.

Den, som fått stryk, skrek åt mig, att deras privat-affärer anginge ingen, och att det var deras sak, om de ville friska upp sig någon gång med ett litet oskyldigt slagsmål och... ja och så innan jag visste ordet af voro bägge på mig och knytnäfsslagen haglade.

Snart lyckades jag emellertid, att med ett välriktadt slag slå den ene till marken, och jag var just i färd med att skicka den andra samma väg, då jag fick se, hur den första halade fram sin bowieknif ur skjortan.

Jag förstod tvärt, att det måste bli allvar af.

Upp flög i ett ögonblick min Cotts fempipiga och med denna som boxhandske slog jag den förste till marken, men greps omedelbart därpå af den andre i strupen. Jag såg något blixtra i luften öfver mig. Jag kastade mig ett par steg bakåt. Det small. Jag hade försökt skjuta knifven ur hand på honom, men i hastigheten råkat taga lillfingret och en bit af ringfingret med.

När jag hunnit sansa mig något och tittade hvar resten af mina angripare tagit vägen — fingret låg ju kvar — såg jag dem springande på afstånd och hörde ännu några ögonblick deras mockasiner klappa mot präriens torra yta.

Och så var allt lugnt igen.

Engelsmannen, som kommit till mr S. hade blifvit lurad öfver med förespeglingar om, att platsen skulle vara något enastående i fråga om naturskönhet och rika tillfällen till jakt. Han var en ifrig sportsman och hade betalt mr S. en rundlig summa för att få jaga på hans mark. Men någon jakt fick han aldrig annat än i mitt sällskap ute på prärien, då vi tjufsköto tillsammans. Han var ursinnig på mr S. och skulle genast ha vändt om till England, om ej hans hustru, hvilken han öfvertalat att följa med på turen, varit så klen och medtagen af resan.

Vi råkades dagligen mr H. och jag, och trufdes godt tillsammans.

Till slut underrättade han mig om, att han bestämt dagen för sin hemfärd, hvarjämte han var nog vänlig att erbjuda mig medel, om jag ville återvända till England. Jag skulle då om tre veckor söka upp honom i Montreal, dit han for för att söka läkarhjälp åt sin hustru, hvarefter vi gemensamt skulle gå öfver till London.

Jag tackade för vänligheten och beslöt att begagna mig af hans anbud.

Sedan jag följt honom till Grenfell, återvände jag till mina mörkhyade vänner, i hvars läger jag nu bodde. Jag hade lärt mig deras språk något så när och gick i stammen under namnet Amonias-tipi-a-won, uttydt: hvit man, som går på sina händer. Jag brukade näm-

ligen till deras stora förnöjelse ibland gå på händerna, hvilket i början föreföll dem nästan öfvernaturligt.

Jag gjorde nu ej annat än jagade för att lefva och för att få medel att röka, ty röka måste man göra för moskiterna.

Vanligen hade jag med mig mina vänner Pena (vildand) och Warpoose-wy-an (kaninskind) som kamrater på mina jaktfärder och emellanåt, då turen var god, kunde skyttet lyckas oss rätt bra. Jag sköt bland annat en hel del vargar, änder och rapphöns samt en gång två ej fullt vuxna svarta björnar, och den kvällen var det storkalas i lägret.

En dag hade Pena och jag gifvit oss af ut på långtur.

Vårt mål var en stor sjö, vid pass trettio mil från lägret, där det skulle finnas rikligt med pelikaner.

Och jaktresultatet blef öfver förväntan godt. Vi fingo en hel del pelikaner och dessutom ett par läckra änder, hvilka vi togo till middag. Vi gjorde upp eld vid stranden, stekte våra fåglar och åto i allsköns ro, hvar på pipan och whiskyflaskan kommo fram.

Hur det var blefvo ögonlocken tunga efter den ansträngande dagen, och vi sträckte ut våra trötta lämmar vid elden och inslumrade.

Jag vet ej, hur länge jag sofvit, då jag väcktes af ett smärtans tjut från Pena. En för mig obekant indian stod öfver honom och slog honom gång på gång i hufvudet med en bösskolf.

Ögonblickligen grep jag mitt gevär och sprang upp, men hade knappt kommit på benen, förr än jag erhöll ett så våldsamt slag i bakhufvudet af något hårdt föremål, att jag genast förlorade sansen och föll framstupa till marken.

Jag kom ej till mig, förr än jag befann mig liggande bunden till händer och fötter på botten af en rank båt, sida om sida med Pena, som likaledes var bunden.

Årorna sköttes af ett par rödskinn, hvilka jag aldrig förr sett, men i aktern satt nedhukad mitt niofingrade halfblod, som grinade till håfullt, då han såg, att jag fixerade honom.

Efter, som jag kunde tycka, vid pass två timmars rodd sköt båten in i en vassbukt och tog snart land. Halfblodet sprang ur, men indianerna blefvo sittande.

Från stranden hördes ljudet af några dofva trummor och en entonig sång.

Efter en stund kom mestizen tillbaka. Han gaf några order på en för mig obegriplig dialekt.

Pena och jag släpades ur båten, hvilken angjordes vid stranden. Väl uppkomna i land, drogos vi i gräset ett par hundra steg, hvarefter vi handlöst kastades på marken, och de bägge indianerna slogo sig ned på ömse sidor om mig och Pena, orörliga med bössorna mellan benen.

Det var i sanning en egendomlig syn, jag nu hade framför mig, en syn som jag nog aldrig glömmmer.

Rundt kring en stor eld sutto hukade på marken ett fentiotal indianer. Skenet från det brinnande gräset lekte i oroliga flammor på deras mörka, dystra anleten och den stora pipan, som gick laget rundt, glimmade i halfmörkret. På elden stektes köttet af något stort djur, och bland männen gjorde eldvattnet sin rond.

Som jag sedan fick veta, var det en »Pauverfest», som pågick i det främmande indianlägret. Det är en högtidlighet, hvarvid ynglingarna aflägga prof för att kunna upptagas som män i stammen, ett slags myndighetsförklaring.

Efter en stund blef sången mer skrikande och trumhvirflarne intensivare.

En yngling reste sig upp och fram emot honom rusade en af lägrets medicinkvinnor. Genom hans bröstvärtor drog hon därpå en lång messingstråd, hvilken sedan bands vid svansen af en unghäst. Så höjde megäran en tagelpiska och begynte under frenetiska skrån att piska på djuret, allt under det en annan medicinkvinna slog armarna om lifvet på ynglingen och sökte hålla honom tillbaka i det rasande kretslopp, som nu började. Nästan tre gånger släpades pojken rundt lägret, innan käringen kastade piskan och stannade hästen.

Beundransvärd var den hållning och själfbehärskning, hvarmed ynglingen bestod profvet. Bröstat var en enda stor sargad, blodig massa, men ej en muskel

rördes i ansiktet, som förblef lika kallt och orörligt under de kvalfulla ögonblicken som förut.

Jag såg cirka åtta à tio unga indianer undergå samma ohyggliga tortyr. Några begynte efter profvet stappla och förlora sansen, men då höjdes bland de vuxne männen ett föraktligt mummel, och kvinnorna skrattade spefullt.

Efter ceremoniens slut började indianerna sin måltid, hvilken varade länge och väl. Sen kom eldvattnet fram igen, och tungornas band började något lossas.

Våra vaktare drogo sig närmare cirkeln omkring elden, och Pena lyckades, sedan han hasat sig litet närmare mig, tillhviska mig några ord.

Af indianernas samtal hade han förstått, att mestizen anklagat oss, för att vi öfverskridit vårt eget gebit och jagat på den främmande stammens område, ett brott, hvilket enligt den röde mannens uppfattning är det svårast tänkbara och endast kan försonas med döden.

Pena trodde dock bestämdt, att vi i verkligheten ej kommit öfver gränsen, men antog att mestizens handlingssätt dikterats af hämndkänsla mot mig. I alla händelser komme intet ondt att tillfogas oss, förr än efter nästa dags inbrott, ty Pauverfesten var en glädjefest, under hvilken ingen får bestraffas. Utsikterna att komma ifrån med lifvet voro dock inga.

Och Pena slöt helt resigneradt ögonen för att sofva. Situationen var verkligen hemsk.

Jag såg mig själf för några månader sedan stå lutad öfver mitt ritbräde på vårt fredliga arkitektkontor, jag såg mig, när arbetet var slut taga min hatt från spiken och hoppa upp på omnibussen, dyka in på en smågata och så efter en stund hamna midt bland mor och systrar vid vår lilla enkla middag och nu — i ett främmande land bland vildar med döden för ögonen.

Och det bultade olidligt i mitt hufvud efter slaget, hvarjämte remmarna skuro in i lämmarna, så att det sved som eld.

Till slut stannade samtalet af bland indianerna. En del begåfvo sig för att sofva in i sina wig-wams, de andra föredrogo att ligga ute på marken omkring elden i den kvafva sommarnatten.

Våra väktare och mestizen kommo tillbaka och slog sig ned vid våra fötter i sällskap med en brännvinsflaska, hvars innehåll flitigt anlitades. Till slut började de betänkligt sluddra på målet och inom kort angåfvo hesa snarkningar, att de som de andra fallit i sömn.

Äfven jag domnade af i en slags dvala, under hvilken jag hade en ytterst obehaglig dröm. Jag tyckte mig ligga i min egen graf och kände, hur råttorna gnagde på mitt lik.

Jag vaknade och såg ett par gnistrande ögon tätt inpå mig och kände hur ett par käkar hungrigt tuggade på mina kläder kring midjan.

Jag blef utom mig af förskräckelse.

I tro att det var ett rofdjur, lyckades jag genom en öfvernaturlig ansträngning flytta mig undan ett par tum och fick då vid skenet från elden se Penas ansikte inpå mig.

Han hviskade, att han ämnade göra ett försök att tugga af en af mina remmar för att jag skulle kunna få armen fri och komma åt min slidknif. Med den kunde jag så skära af de återstående banden och sedan jämväl befria honom själf.

Länge och väl höll min trogne röde vän på med att envist gnaga. Till slut lyckades han bita af remmen.

Vi kommo då öfverens, att, sedan vi väl gjort oss fria, skulle — för att göra så litet buller som möjligt — först Pena smyga sig ned till stranden och där lossa båten. Så snart den var klar att lägga ut, skulle jag lista mig ned.

Jag drog nu min knif och skar af mina och Penas band så ljudlöst jag kunde.

Pena reste sig som en skugga, steg öfver indianernas kroppar och smög nedåt stranden, där jag hörde, hur han kapade fånglinan.

Jag gjorde mig just beredd att lika ljudlöst som Pena resa mig för att i min ordning smyga ned till båten, då jag hörde hur knifven, hvarmed Pena huggit af trossen, med ett kort, skarpt ljud föll ned i båten och vid ett flämtande af elden såg jag, hur Pena böjde sig ned för att taga upp den.

Men vid ljudet hade en af indianerna vaknat och, så snart han fått syn på Pena, var han med några snabba språng nere vid stranden, där han gaf till ett genomträngande skrik.

Af indianens rop vaknade större delen af lägret, och lurfviga rödskiinnshufvuden växte upp ur marken i en handvändning, och det blef ett oväsen öfver all beskrifning.

Då fick jag em idé.

Jag insåg att här gällde att våga allt.

Jag beslöt begagna mig af indianernas vidskeplighet för att söka skrämma dem.

Blixtnabbt satte jag på mig mina gröna glasögon — som jag brukade använda för att skydda mina ögon mot solen — ett plagg, hvilket indianerna i mitt läger alltid betraktat med undran och fruktan; så trefvade jag i min väska efter och fick fatt i de små kvarglömda bengaliska eldarna, hvilka jag i en hastig vändning fick tända vid elden, mågot som lyckades mig ganska lätt, alldenstund uppmärksamheten var vänd mot stranden, hvarifrån indianens rop kommit.

Därpå kastade jag mig upp på händerna och stegade med en bengalisk eld mellan fingrarna i hvardera handen långsamt och gravitetiskt, grimaserande som den värsta förstadsclown, ned mot stranden, där tre indianer voro öfver Pena, som försvarade sig med förtviflans mod.

Verkan af miitt uppträdande på skådeplatsen var ögonblicklig.

Alla på min väg veko rysande tillbaka, och de andra stodo som förstenade af fasa.

Och medgifvas måste att jag — i synnerhet för deras alkoholdimmiga och sömndruckna ögon måtte tett mig som en varelse från en annan värld, där jag kom på händerna med gröna ögon i mitt bleka ansikte, inramadt i långa, mot marken hängande röda whiskers, omgifven af ett fantastiskt rödt och blått ljus, som färgade allt i dess närhet — det hela i belysningen af det osäkra, flämtande skenet från lägerelden.

Medicinkvinnan tjöt i vild extas; »den store anden har kommit, den store anden har kommit uhui, uhui . . .», och indianerna kastade sig tjutande till marken.

Jag hoppade i båten, i hvilken Pena efter slagsmålet medvetlös hade ramlat baklänges, satte de bengaliska eldarna på förtoften, stötte ut, grep årorna och rodde för lifvet ut på sjön i kolmörkret.

Knappt hade jag hunnit ett stenkast från stranden, förr än ett par jätteblixtar gjorde några enorma zigzaglinier i luften, lysande upp hela den egendomliga taflan, och det kom ett par brakande åskskrällar, hvilkas make i styrka jag näppeligen förr eller senare i mitt lif hört.

De besvarades med ett vrålande från indianlägret, som trotsar all beskrifning.

Jag rodde så länge, tills armarna domnade och nekade göra tjänst.

De bengaliska eldarna hade för länge sedan slocknat,

och Pena, som kvicknat till vid de genomträngande tjuven, satt sig upp och tog sig för, att så godt han kunde förbinda sitt ben, där han fått ett gapande sår af en yxa.

Därpå tog han årorna.

På båtens botten hittade jag min whiskyplunta, som ramlat ur fickan, då jag på kvällen kastats ombord, och vid ilandstigningen glömts af.

Whiskyn gaf oss nya krafter, och vi rodde allt hvad krafterna förmådde till dag gryningen, då vi gingo i land och stötte ut båten från stranden.

Efter en ansträngande marsch nådde vi omsider utan vidare äfventyr vårt läger, hvilket jag dagen därpå lämnade.

Pena och Warpoose-Wy-an hjälpte mig med min lilla packning ner till Grenfell, där jag skulle taga tåget till Montreal.

Det sista Pena, som kunde litet engelska och gärna stoltserade därmed, sade till mig var: »never will forget gesis strong man, oh, wish-a-skin amoniastipi-a-won!» (skall aldrig glömma solens starke man, oh, god hvit man, som kan vandra på sina händer!)

— Ja, så gick det till i min ungdom, sade mr B. i det han skrattande lutade sig bakåt i stolen, då jag blef tagen för icke mer och icke mindre än en inkarnation af den store anden, och jag hör sålunda till de förmodligen ytterst få individer på den här planeten, som

med viss, ganska förlåtlig, stolthet kan tala om: *när jag var gud.*

Men nu, mina herrar, kommer det egendomligaste!

Förliden sommar, då jag var i Brüssel gjorde jag på Hôtel de Flandre bekantskap med en tysk lärd, en Dr L., hvilken just återkommit från en resa i etnologiskt syfte till Kanadas indiandistrikt. Jag kom att berättas mitt lilla äfventyr för honom.

Han omtalade då för mig, att han hos en judisk handlande i Quebec, som månglade med indianska vapen, kuriositeter o. d., påträffat en stor cirkelrund träskifva, på hvilken fanns måladt ett ohyggligt, krithvitt ansikte med långa eldröda polissonger och gröna ögon, stora som tékoppar. Fysionomien var stödd på två jättelika händer.

I luften sväfvade något, som såg ut som ett par storstöflar och från händerna utgick en röd och en blå rök.

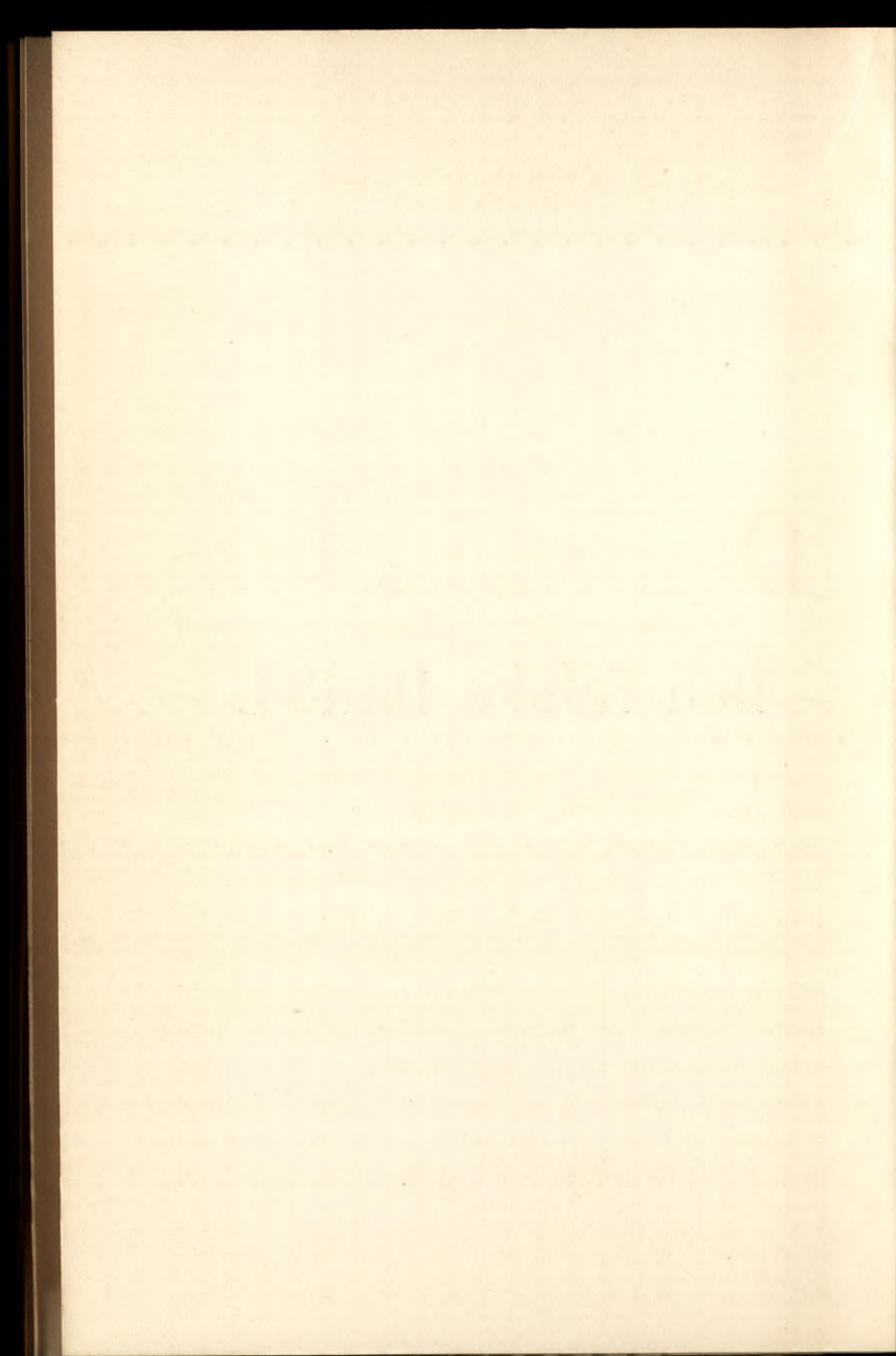
Köpmannen hade gifvit Dr L. den upplysningen, att taflan sannolikt var en gammal chipoansk afgud.

Jag är fullkomligt öfvertygad, att den föreställde mig själf.

Mja, mina herrar, det ser sålunda ut som om Terence Obadiah Barker, hvilken ni nu ser här i kväll i ert trefliga lag, skulle i många Herrans år ha fungerat som indiansk afgud och hvem vet, kanske har jag ännu i dag mina rättrogna anhängare bland rödskinnen där uppe i det mörkaste Azziniboia...

Den falske Dmitri.

I.

Det var en odräglig tillvaro Dmitri den X:de, konungen af Lillryssland, förde.

Han sväfvade i beständig fruktan för sitt lif allt sedan det bekanta attentatet, som föröfvades mot honom, då han kom ridande från trupprevyn ute vid Ravnitza.

En till muschik förklädd medicine studerande hade, som man torde erinra sig, trängt sig fram ur folkmassan, svängande en supplik, och, då han kommit på ett par stegs afstånd från konungen, aflossat mot honom ett revolverskott, hvilket dock ej träffat.

Under de första åren af sin regering hade Dmitri satt sin stolthet i att ej vidtaga några försiktighetsmått för att skydda sin person. Ingen hemlig polis, inga säkerhetskordonger, intet spioneri för hans skull. Han ville visa sitt folk, att han kände sig trygg ibland dem, att *han* litade på *dem*, liksom han ville, att *de* skulle sätta sin lit till *honom*, som offrade all sin tid och all

sin energi för deras välfärd. Just natten före det hemska attentatet hade han suttit uppe till daggryningen och arbetat ut de mest detaljerade och omsorgsfulla anmärkningar till ett förslag, som framkommit inom krigsministeriet angående ökande af trensarnes tjocklek på 4:de ridande artillericorpsens attilor. Men nej, folket, massan visste ej, hvad tacksamhet ville säga. Den lönade hans sträfsamma arbete med att stå efter hans lif.

Från den ena ytterligheten öfvergick nu Dmitri till den andra.

Med hjälp af sin polisminister, grefve Czptzk von Czptzk, en förslagen man af tscheckisk extraktion, vidtog han alla åtgärder, den mänskliga hjärnan är i stånd att finna på, för att skydda sitt lif. De använde båda all sin tid att utpekulera nya, tryggande mått och steg till skydd mot eventuella attentat.

Och misstänksam hade Dmitri blifvit i förfärande grad. Han såg faror öfverallt. Han vädrade försåt på alla upptänkliga ställen. Detta beständiga osäkerhetstillstånd höll på att förstöra hans nervsystem och gjorde den store kraftige mannen blek och mager.

Han hade jämväl förlorat all håg för sitt viktiga kall. Utan något intresse gjorde han sina namnunderskrifter på utnämningar och beslut, han tog ej längre som förr vid audienserna minutiöst reda på de uppvaktandes namn — det kunde nu mycket väl hända, att han kallade en Petrovitsch för Pavlovitsch, en sak,

han förr aldrig skulle låtit komma sig till last — han presiderade ej mer vid några offentliga festbanketter, höll inga tal vid invigningar, gjorde inga resor, visade sig aldrig ute.

Hvad hans nöjen beträffar, hade han i sitt lif blott haft två passioner, att rida och att spela biljard. Att rida ut kom naturligen nu ej i fråga, utan företog han i stället små promenader rundt kring det kungliga slotets borggård på ryggen af en from liten åsna. Biljardspelet afstod han alldeles från af fruktan, att någon af de missnöjde kunde komma på den idén att praktisera in sprängämnen i en boll, så att den vid ett karambolage kreverade. I stället fördref han nu mången ledig stund med femtonspelet, hvilket roade honom rätt mycket.

Hvad Dmitri mest af allt fruktade var att bli förgiftad.

För att skydda sig mot försök i den vägen hade han tagit för vana att alltid, innan han åt af en rätt, först bjuda en bit eller en sked af den åt Bull, den stora, troгна, engelska doggen, hvilken aldrig lämnade hans sida. Följden af att Dmitri aldrig tordes äta annat, än det Bull ville ha, blef åter, att han nödgades afstå från många af sina gamla favoriträtter, då de ej föllo Bull på läppen. Vin och spirituosa var han nödsakad afstå alldeles från att förtära, ty Bull var ett riktigt mönster för en nykterhetsvän. Värst af allt var

det emellertid, då Bulls mage af förkylning eller annat var i olag, och han ej ville förtära något alls. Då kunde Dmitri få svälta dygnvis.

Dagarne gingo i pinsam enformighet, och han kunde ej ens förkorta timmarne med studiet af tidningar, ty de luktade så gement efter desinfektionen, att han alltid fick olidlig hufvudvärk, sedan han hållit på med dem en stund.

I stället lät han greffe v. Czptzk, hvilken var den ende, han litade på och den ende, han umgicks med, för sig omtala hvad nytt, som händt i världen. Regelbundet två gånger om dagen, klockan 11 på morgonen och klockan nio på aftonen hade greffen företräde i hans arbetsrum, och de stunderna voro de drägligaste af alla timmarna på dagen. De gjorde honom dessutom alltid lugnare till sinnes, ty polisministern var verkligen outröttlig i sina ansträngningar att söka skydda sin monarks lif. Än hade han att rekommendera något nytt, snillrikt system för elektriska klockor, som gjorde alarm vid den lindrigaste kontakt, än någon ny stillettkäppmodell, än hade han att omtala någon konspiration, som tack vare hans vaksamhet lyckligen kväfts i sin linda.

Visserligen kände Dmitri det om kvällen, som en betydlig lättnad att få lägga af sig de vapen, han ständigt bar på sig — om dagen var han en formlig vandrande arsenal — men, ack, ej ens nätterna voro utan

besvär för honom. Då tryckte och plågade honom hans pansarskjorta och pansarkalsonger, hvilka, ehuru betydligt lättare än dem, han om dagen bar, likväl voro förskräckligt obekväma och besvärliga.

Sin toalett gjorde han nu för tiden utan hjälp af någon kammartjänare. Han hade t. o. m. lärt att raka sig själf. Det hade för resten ej kostat honom litet möda och skinn. I början såg han efter sina skäggskrapningar ut som en tysk kårstudent, som blifvit illa åtgången på en mensur.

Och den, som kunnat vara honom till en lisa och tröst i allt detta elände, hans gemål Olga Ivanofna, hon lefde i absolut tillbakadragenhet på sitt slott Råstik, åtskilliga tusen verst från hufvudstaden, utan att taga emot någon människa. Hon ville ej hafva något att skaffa med sin herre och man, hvilken hon blifvit tvingad att ingå giftermål med af politiska skäl. Deras äktenskap, som var barnlöst, hade allt från början varit olyckligt.

Ja, det var ett pinsamt, ett odrägligt lif.

II.

— God afton, min käre Andrei, helsade Dmitri grefve v. Czptzk, som på slaget nio oanmäld steg in genom dörren till det kungliga arbetsrummet för att göra sin vanliga kvällsuppvaktning. Hvad nytt?

Grefve v. Czptzk bugade sig ceremoniöst och skred försiktigt fram öfver golvet för att undvika att vidröra de elektriska alarmapparaterna, hvilka voro dolda här och hvar i golvet och på möblerna. Straxt innanför arbetsrummet låg nämligen Dmitris sängkammare, och det var för att trygga entrén till densamma, som grefve v. Czptzk låtit anbringa signalklockorna. Endast Dmitri och grefven visste om, hvar de voro placerade.

Efter en ny vördnadsfull bugning tog grefven på en vink af Dmitri plats i en stor länstol på andra sidan om skrifbordet och började med flytande tunga relatera en hel del nyheter från in- och utlandet.

Dmitri hörde på med tankspridd min, allt under det han med handen smekte Bull, som låg kopplad vid skrifbordet.

Då nyhetsförrådet var slut, blef det en stunds tystnad.

— Nå, och ingen ny konspiration, hoppas jag? frågade Dmitri.

— Nej, Sire. Men om Ni tillåter vill jag tala om en idé, jag fick i förmiddags, en idé, Sire, som jag hoppas skall vinna Ert nådiga bifall och som, om den låter sig utföras, hvarpå jag ännu ej är fullt säker, med all säkerhet kommer att bereda Er en ofantlig tillfredsställelse och mer än något annat af våra medel bidra att trygga Ert dyrbara lif.

— Någon ny modell för pansarskjorta, Andrei?.

— Nej, långt bättre, Sire. Världigas höra på mig en stund.

Dmitri nickade och hans trötta ögon lystes upp af en intresserad blick.

— Jo, i dag uppvaktades jag af en deputation från en liten kommun, långt bortom all ära och redlighet i guvernementet Karaschå: Den framförde hos mig en hel mängd klagomål mot stanovojen (tjänsteman vid landpolisen) där på platsen, hvilken de önskade aflägsnad.

Nå, däri låg ju intet ovanligt, men det, som frapperade mig, var den rent af slående likhet dess talman, en folkskolelärare vid namn Pjåtr hade med — Er själf, Sire. Han var absolut lik Er. Hans sätt att stå och gå, hans sätt att tala, hans minspel, allt var som om jag skulle framför mig hafva haft min egen herre och konung, fastän klädd i illasittande kläder af tarfligt tyg. Jag kunde ej taga mina ögon från karlen på hela tiden. Det var den mest förvånansvärda likhet, jag någonsin sett eller ens kunnat tänka mig.

Det var då jag fick min idé.

Hvad, tänkte jag för mig själf, om man lät denne Pjåtr komma hit till hufvudstaden under någon förövändning, klädde honom som gentleman, gaf honom detaljerade instruktioner och ett anständigt honorar, skulle han ej kunna användas som substitut för Er själf, Sire, vid alla tillfällen, då Ni ej önskar utsätta Eder höga person för vådan af ett nytt anslag? Jag

har sport, att vårt folk är förstämtdt öfver att det ej mer får se sin »lille far», och skämttidningarne ha t. o. m. med anledning af Eder skygga tillbakadragenhhet gifvit Er — med förlof — ett öknamn. Ni kallas »konung X», den för sitt folk alldeles obekanta monarken. Är mitt förslag i Edert tycke, Sire, svarar jag Franz Leopold Andreas Czptzk von Czptzk för att under min behandling denne Pjätr, som ju i alla händelser fått någon bildning — han har genomgått den lägre kursen vid folkskolelärareseminariet i Wodka — skall blifva fullt presentabel som Eder dubbelgångare, eller hur jag nu skall uttrycka mig, vid hvilken ceremoni som helst, och jag ikläder mig likaledes ansvar för att ingen, ingen, hvem det vara må, Sire, skall märka annat, än att det är Ni i egen person, som står framför honom. Pjätrs familj kan ju alltid föras bakom ljuset på något lämpligt sätt, hvilket det blir min sak att fundera ut.

Dmitri sprang upp från stolen med ovanlig liflighet och begynte tankfull gå af och an.

I distraktion kom han att stöta emot en af de elektriska alarmklockorna, som genast började ringa intensivt. Ögonblickligen sprungo dörrarna upp och inrusade två jättelika lifkosacker, med dragna sablar, men drogo sig på en vink af Dmitri genast tillbaka.

— *Damn*, den där idén var minsann inte tokig, min kära grefve. Den är helt enkelt ypperlig. Den *måste*

vi skyndsamt realisera. Ja, ju mer jag tänker på den, dess mer tycker jag om den. Tänk så briljant att vid alla offentliga tillfällen ha den där syndaren, hur var det han hette, till hands. Jag kunde ju då inkognito gifva mig af, hvart jag ville och ändtligen njuta af mitt lif igen, bli fri en tid från denna eländiga tvångstillvaro, som hotar att göra mig galen.

Hoppet gaf hans kinder lifligare färg, och han stirrade drömmande ut framför sig, under det hans fantasi arbetade och rullade upp lockande, ah, så lockande visioner. Han såg sig själf till häst, ridande genom mark och skog, glad och sorglös i hågen som en skolpojke på en feriedag, han såg sig tillsammans med v. Czptzk i ett litet cabinet particulier, ätande ostron och kaviar, han såg sig framför biljarden i färd med en svår karambolstöt, han såg sig... Ah, lifvet var då ej slut för honom.

Den natten sof Dmitri bättre, än han gjort på långa tider och det trots maljorna i hans nattkalsonger kommit i olag, så att han var tvungen att ligga i en ställning påminnande om ett kvadratrotsmärke.

III.

Allt hade gått efter önskan.

Pjåtr hade under ett halfårs tid varit i hufvudstaden,

Sundgren, Noveller.

där grefve von Czptzk med outtröttlig energi och divinatorisk förtänksamhet själf undervisat och uppfostrat honom i allt, som kunde tänkas vara honom till nytta i den diskreta roll, han var afsedd att spela. Tacksammare lärjunge än Pjåtr kunde ej heller tänkas, ty han var både uppmärksam och receptiv och därjämte utrustad med ett minne, som gränsade till det underbara. Flere timmar dagligen voro Dmitri, grefven och Pjåtr tillsammans i den flygel af det grefliga palatset, som inredts för Pjåtrs räkning. Betjäningen sköttes där af ett par pålitliga domestiker från grefvens tschekiska gods, hvilka ej förstodo ett ord lillryska.

En dag förklarade v. Czptzk, att han ansåg Pjåtr mogen för ett försök, och han föreslog, att debuten skulle ega rum vid det högtidliga grundläggandet af en liten idiotanstalt i en utkant af staden.

Efter mycken tvekan gaf Dmitri sitt bifall.

Försöket aflopp öfver all förväntan. Pjåtr läste upp sitt lilla tal oklanderligt och förde sig värdigt.

Dmitri var öfverlycklig och grefve v. Czptzk blef utnämnd till furste och storkommendör af Sct. Ursulaorden.

Så småningom fick Pjåtr försöka sig på allt allvarligare saker. I början hade han användts blott vid invigningar af folkskolor och smärre bibanor i provinserna, men då han öfverallt skötte sin sak fulländadt, anförtroddes han t. o. m. invigningar af fanor åt rege-

menten med åtföljande programtal, ja, han blef graderad till filosofie doktor i Dmitris stad och ställe, då det Paulinska universitetet i Wodka firade sitt 800-års jubileum. Då öfverträffade han sig för öfrigt rent af själf, ty i sitt svarstal till promotor använde han Ciceros och Livius klingande idiom. Visserligen accentuerade han ett par gånger, så att håren reste sig på universitetsprofessorernas hjässor, men det betydde på det hela taget ej så mycket, då det ju är en gammal sats, att Cæsar alltid är supra grammaticam.

Flere månader om året tillbragte Pjåtr på resor ute i riket. Nu var det ej man och man emellan längretal om konung X. Pressen hade ej ord värtaliga nog att prisa landsfadern, hvilkens rättframma vinnande sätt tjusade alla.

Pjåtr klappade barnen på kinden, frågade bondflickorna, när de skulle gifta sig, resonnerade med de gamla muschikerna om skörden, gaf silfverrubler åt gamla orkeslösa soldater, talte tröstens ord till patienterna på hospitalen och lofvade huldrikt vid audienserna supplikanten, att »han skulle se till, hvad som kunde göras åt saken». För allt lade han i dagen ett djupt intresse, och hans vetgirighet smickrade alla och en hvar.

Ett faktum var, att Dmitri aldrig varit så populär.

En gång höll det dock på att hända en malör, men den afvändes lyckligt genom v. Czptzks sinnesnärvaro.

Pjåtr hade på en af sina sommarresor kommit till Pascholl, en af de största badorterna i riket, där badsällskapet med läkaren i spetsen hade emottagit honom med blommor, sång och lefvande taflor samt därefter ledsagat honom upp till en utsiktspunkt. Sedan Pjåtr där i passande tid njutit af den förtjusande vyn och därpå med några verkligt väl sagda, smickrande ord tackat för den honom visade uppmärksamheten, steg direktören i badaktiebolaget fram och anhöll, det hans majestät ville visa dem nåden att till minne af detta för dem dyrbara tillfälle skriva sitt namn i en klippa. Och direktören framräckte vördnadsfullt bugande ett stycke krita.

Pjåtr stirrade rådvill på v. Czptzk.

Dmitri och Pjåtr skrefvo nämligen fullkomligt olika stilar, och Pjåtr kom för ögonblicket ej ens på ett ungefär i håg, hur Dmitris namnteckning såg ut.

v. Czptzk skyndade att hviska några ord i Pjåtrs öra.

Denne uppfattade genast anvisningen, och, låtsande som om klippytan vore för ojämn att skriva namnteckningen med skrifstil, ritade han i stället dit ett Dmitri med tryckbokstäfver.

Men efter denna händelse fick Pjåtr lära sig att imitera Dmitris ganska egendomliga piktur, och han lyckades efter några månaders öfning så väl däri, att det var omöjligt att skilja på bägges stilar. Ja, han hade tillegnat sig den till den grad, att han numera

alldeles lade bort sin gamla stil och använde den nya stilen à la Dmitri för rent privata behof. Som Pjåtr vistades på resor större delen af året, och man började följa exemplet i Pascholl, kunde snart hvarenda liten brunns- eller badort i hela Lillryssland, äfven de af fjärde och femte rang, stoltsera med ett förgylldt, slängigt Dmitri på någon klippa i promenaden.

Konungen själf åsåg en gång hur Pjåtr »arbetade» i hans ställe.

Det var vid den stora påskfesten.

Påskaftonen hade Dmitri, med hatten neddragen öfver ögonen, sällat sig till den öfverskådliga hop af människor, som samlats utanför Bebådelsekatedralen. Hopen var af den mest blandade sammansättning. Där stod den tålige muschiken med sitt yfviga skägg och sin stinkande, nötta fårpels; den store, tjocke, själfbelåtne köpmannen i sin långa, svarta skinande rock; adelsmannen i modern öfverrock och paraply för att skydda sig mot regnet, som öste ned i strömmar; giktbrutna gummor, skälfvande af köld och unga flickor med kapporna tätt svepta kring sig; silfverhåriga gubbar med påse och pilgrimsstaf och okynniga tjufpojkar med för tillfället onaturligt allvarlig min: alla stodo de tåligt och afvaktade kungörelsen af det glada budskapet: Han är uppstånden.

Några minuter före midnatt gick det som en elektrisk stöt genom folkmassan, och sorlet stannade af.

Blott några halfkväfda hviskningar: »kungen kommer», hördes.

Ja, det var Pjåtr, som kom.

Han åkte med v. Czptzk vid sin sida i den stora förgyllda sjuglasvagnen, och efter honom kommo i de försilfrade hofvagnarne ett lysande följe af militärer och hofmän i prunkande uniformer.

Folket hurrade entusiastiskt och Dmitri måste för att ej göra uppseende deltaga i jublet.

På slaget tolf började den djuptoniga, stora Wladimirklockan i Bebådelsekatedralen på att ringa ett doft boum, boum, och som svar instämde hufvudstadens alla tusen kyrkklockor i glädjeringningen. Kanonerna sköto, så att det ekade i de trånga gatorna kring kyrkan, och alla tände sina facklor. De tusentals små flammorna fladdrade som lysflugor i mörkret och gáfvo de kringliggande husen en pittoresk illumination.

Dmitri lyckades tränga sig fram i första ledet och såg, hur Pjåtr allvarligt och värdigt deltog i ceremonien med påskbrödens välsignelse, hvilka voro ordnade, hvart och ett med en brinnande fackla instucken, i långa rader utanför katedralens port. Han såg jämväl, hur Pjåtr utbytte hundratals påskkyssar med de officierande poperna och sviten, och såg, hur hans läppar rörde sig vid uttalandet af påskhälsningen: Kristus är uppstånden.

Dmitri var inom sig ytterligt belåten att slippa undan just den där kyssningsformaliteten, hvilken han

alltid tyckt vara synnerligen obehaglig. Han strök sig förnöjdt om kinden, som nyss blifvit rakad — märk väl af en barberare — och armbågade sig ut ur trängseln, styrande, smågnolande för sig själf, kosan till en traktör, i hvars enskilda rum han om en timme skulle möta v. Czptzk.

IV.

Det hade gått ett år, ett bland de lyckligaste i Dmitris lif.

Det var sommar nu, och konungen vistades ute på v. Czptzks lilla förtjusande villa, ett par timmars väg från hufvudstaden, njutande af sin tillvaro. Pjåtr var nämligen ute på resor.

Dmitri gjorde långa riddurer i de stora bokskogarne endast följd af Bull, han jagade rådjur och änder, fiskade och tillbragte kvällarne i kamratligt förtrolig samvaro med fursten, spelande biljard och écarté. Man var nämligen nu så säker på, att Pjåtr ständigt skulle veta att uppföra sig korrekt, att det ansågs obehöfligt, att v. Czptzk ständigt följde honom. Och Pjåtr motsvarade för öfrigt detta deras stora förtroende på ett utmärkt sätt.

En natt hade Dmitri och fursten suttit ute på verandan, som låg åt floden, och druckit whisky till långt fram på morgonen. v. Czptzk hade om möjligt öfver-

träffat sig själf i älskvärdhet, och Dmitri hade nästan skrattat sig till döds åt hans tokiga historier och galna infall.

Med tungt hufvud och osäkra ben hade han, stödd på en af de tscheckiska betjänernas arm, kommit in i sin sängkammare.

När Dmitri vaknade, stod solen in i rummet och i en länstol vid fönstret satt v. Czptzk, rökande en cigarrett.

Dmitri reste sig med bultande hufvud upp på armbågen och skrattade med rosslig stämma: »i går gick det allt lite' hett till, Andrei!»

Fursten såg märkvärdigt allvarlig ut.

Han bad Dmitri kläda sig så fort som möjligt, alldenstund något af synnerlig vikt hade händt.

Dmitri sprang upp och frågade i nervös ton: »Det är väl ingenting med Pjåtr?»

Fursten svarade ett kort nej och fortsatte med rökningen.

Dmitri störtade under duschen, torkade sig och begynte påklädningen med febril fart.

Men då han väl fått på sig sin pincenez och kommit framför toalettspiegeln, kunde han ej återhålla ett rop af öfverraskning.

Hans mustascher voro färgade.

I ett nu var hans bakrus som bortblåst, och han vände sig om med klappande hjärta mot fursten och

nästan hväste fram: »*Hvad* vill det säga? Har jag under sömnen varit utsatt för något attentat? För Guds barmhertighets skull, hvad har händt?»

Fursten svarade mycket lugnt, att han ville afgifva förklaring först, sedan konungen var klädd och hade sansat sig.

Dmitri frågade oroligt, om han kanske borde taga på sig sina pansarunderkläder, som han nu ej användt på mången god dag.

Fursten gjorde en otålig, nekande gest.

Äntligen var Dmitri klädd.

Han lockade på Bull, som med dimmiga ögon reste sig från sin plats mellan sängfötterna och slött lunkade efter sin herre.

Då de kommit ut i salen, sade v. Czptzk, att det vore oundgängligt, att konungen genast reste in till hufvudstaden. Han hade därför tagit sig friheten säga till om vagn. De togo sina öfverrockar och satte sig upp i vagnen, som kördes af en af de tscheckiska betjänarna.

De körde i skarpt traf.

Då de kommit till Alexandraparken, en af de stora promenaderna i utkanten på hufvudstaden, sade v. Czptzk helt kort: »Här blir det bra», hvarpå han gjorde ett tecken åt kusken att stanna.

De stego ur och slogo sig ned på ett tomt säte, ett par steg från vagnen.

— Nå, nu ändtligen, min käre Andrei, kan ni väl säga mig, hvad som inträffat. Jag darrar af ängslan och nyfikenhet.

— Hör mig, sade fursten, läggande stark tonvikt på hvarje ord, från och med i dag är Ni ej längre Lillrysslands konung. Drottningen och jag ha i stället beslutat att låta Pjåtr på allvar inta Er plats.

Dmitri satt som förstenad.

— Från och med denna stund, fortsatte fursten, är Ni rätt och slätt privatperson. Ni kan välja hvilket namn, Ni behagar, begifva Er hvart Ni vill, men försök aldrig, aldrig, hör Ni, att göra Edra rättigheter till Lillrysslands tron gällande. Och Ni inser nog själf vid eftertanke, att det ej heller skulle löna sig. Ni har aldrig haft någon vän eller förtrogen med undantag af mig, som under åratal varit den absolut ende, som vistats i Er personliga närhet. Och jag . . . jag kommer naturligen, i händelse Ni skulle göra något försök, förklara Er för en galning, lidande af storhetsmani, och Ni blir för lifstiden inspärrad på Feodorhospitalet. Det är ju för öfrigt själfklart, att ingen förnuftig människa kommer att sätta tro till Edra fantastiska historier. Naturligen vilja vi ej, att ni skall svälta ihjäl och där- för . . . se här . . .

Fursten stoppade ett hvitt kuvert i hans ficka, gjorde en nonchalant hälsning och försvann i vagnen, innan Dmitri ens hunnit samla tankarna.

* * *

Var det en dröm?

En obehaglig hallucination?

Dmitri kunde knappt tro det var verklighet.

Jo, jo, nog var det verklighet, fruktansvärd verklighet.

Han rusade upp och ville springa efter kupén för att gifva den uslingen ett slag i ansiktet, så att blodet skulle forsa om hans falska mun, men vagnen var för längese'n försvunnen.

Han sjönk förtviflad ned på bänken.

Fångad alltså, fångad som en råtta i en fälla.

Ingen möjlighet att komma ut.

Nu insåg han, hur lömskt den nedriga komplotten satts i scen. v. Czptzk hade druckit med honom, tills han blifvit berusad och sedan förmodligen blandat något sömnmedel i hans whisky och Bulls vatten, så att han i lugn kunde göra honom oigenkänlig genom mustaschfärgningen, sedan han insomnat. Men hvad hade han sagt? Drottningen och jag ha beslutat... skulle *de* möjligen?... De voro från samma land. Han hade kommit till Lillryssland som hennes kammarherre. Skulle de stå i något?... Åh, det var afskyvärdt!

I fulla två timmar satt Dmitri med hufvudet i händerna, under det alla möjliga tankar jagade genom hans hjärna.

Till slut väckte honom ett klingande barnskratt ur hans dofva förtviflan.

Ett par små flickor kommo rullande tunnband förbi hans plats.

Han såg upp.

Hela taflan bildade en så egendomlig kontrast mot hans eget öde.

Rundt om stodo knotiga lindar med sina praktfulla kronor i fagraste sommarskrud, fontänerna spelade, sparflegionerna kvittrade och de små töserna sprungo muntert omkring med fladdrande lockar.

Dmitri reste sig upp, fick ändtligen lif i Bull, som legat snarkande på marken hela tiden och styrde stegen mot staden.

Utanför ett boulevardcafé slog han sig ned vid ett af marmorborden, fick en absint, och började tänka.

Nej, det kunde aldrig gå i längden detta v. Czptzks eländiga skurkstreck. Det *måste* förr eller senare upptäckas. *Han*, Dmitri, var ju den af Gud korade härskaren, endast han och ingen annan. Han erinrade sig såväl metropolitens värtaliga ord vid kröningen: Lillrysslands folk var nu hans barn, af en högre makt var han satt till detta trefaldt heliga kall, *han* skulle föra lillryssarne fram i världshistorien till makt och lycka. — Och nu skulle en obskyr folkskolelärare genom en lömsk intrig intaga platsen på den tron, hans fäder genom Guds omedelbara nåd i århundraden innehaft.

Nej och tusen gånger nej! Det låg ju i öppen dag, att det aldrig kunde lyckas.

Tja, hur det än var, han var faktiskt ej längre konung X, han var ex-konung nu.

Han stack handen i fickan för att taga upp sitt cigarrettfodral.

Hvad var det?

Ett kuvert.

Nå, nu mindes han, hur v. Czptzk stuckit ned något i hans ficka.

Hans första tanke var att i tusen bitar slita sönder tusenrubelsedlarne, som fyllde kuvertet.

Det vore ju en låghet att taga emot en allmosa af den nidingen.

Men så kom han att tänka på, att det ju egentligen var hans egna pänningar, och han beslöt behålla dem.

Hvad skulle han nu taga sig till, det var frågan.

Först af allt, hvad skulle han kalla sig för.

Till sist beslöt han att kalla sig vid något af de namn han bar.

Han försökte i minnet gå igenom sina tjugofyra dopnamn, men han kom ej ihåg dem alla. Han hade visserligen en gång konstruerat ett mnemotekniskt ord för att kunna erinra sig dem, men äfven det hade fallit ur minnet.

Han rekvirerade in en almanacka och satte sig att välja bland sina namn. Efter långt besinnande stannade

han vid Karl Karlitsch, det lät anspråkslöst, ej uppseendeväckande, och det var ju hufvudsaken.

Nå och titel?

Ack, det var ju sannt! Han var graduerad filosofie doktor. Filosofie doktor Karl Karlitsch skulle hans interimsnamn bli.

Doktor, filosofie doktor Karl Karlitsch, det lät ju inte så illa.

För öfrigt beslöt han sig för att se tiden an.

Han växlade, gaf kyparen ett guldstycke i dricks-pängar, hvaröfver denne blef så förvånad, att han släppte ett téglas, som han just skulle till att servera, i marken.

Därpå tog doktor Karlitsch en istvoschik och for till Dagmarhotellet, hufvudstadens elegantaste hotell. Han bestämde sig där för att taga blott sex rum och det till på köpet i andra etagen. Det gällde ju nu att spara, till hans tid kom.

V.

Det hade gått några månader.

I början hade Dmitri öfverlämnat sig åt den rena passiviteten och fört ett vegeterande lif, hysande inom sig den säkra öfvertygelsen, att inom kort hela statsmaskineriet skulle gå sönder. Det kunde ju ej dröja

länge nu, då *han* ej längre med van hand dirigerade det hela.

Till hans stora förvåning gick dock den ena månaden efter den andra utan att något inträffade.

Tiden började blifva honom lång.

Det var då han beslöt blifva skald.

I sin ungdom hade han skrivit ris-vis med poesi, som alltid vunnit det mest entusiastiska bifall i hof-cirklarne, och t. o. m. vid en års sammankomst i lillryska akademien — den stoltaste dagen i hans lif — vunnit en mention för en hjältedikt med ämne: kung Boris seger öfver baschkirerna i sumptrakterna vid Waltaskoj.

Nu ville han ånyo söka vinna den akademiska lagern.

Till ämne hade han jämväl denna gång valt ett fosterländskt ämne, såväl därför att dylika motiv mest tilltalade honom själf som ock därför, att de stodo högst i kurs inom akademien.

Han ville nu besjunga Krasch, en lillrysk afgud, som enligt sägnen var hans stamfar, och som i tidernas början utträttat märkliga ting.

Och Dmitri hade varit flitig.

I månadtal hade han sysslat med hjärnsprängande mytologiska studier, han hade nästan slitit ut två rimlexikon, och många nätter hade han suttit uppe till dagbräckningen, filande och filande på versen, för att den skulle flyta jämnt och vackert.

Men så var han också belåten med sitt verk.

Dagarna i ända kunde han vandra igenom sina sex rum och med hög röst deklamera sin »Sång till Krasch».

Under tiden gaf han sin fantasi fria tyglar.

Han såg sig sitta uppe i trängseln bland profanum vulgus på den stora läktaren på högtidsdagen, stirrande ned i den röda salen, där de vittra männen sutto högtidliga och kraschanerade omkring det grönkädda bordet med de traditionella sockervattenglasen framför sig. Han såg hur præses, den långe, torre generalen med sitt strama, tillknäppta utseende reste sig och höll sitt hälsningstal, och därpå hur sekreteraren, Lillrysslands poëta laureatus, den lille snusige titulärprofessorn, steg upp och med sin salvelsefulla röst tillkännagaf täflingens utgång, uppmanande signaturen Dmitri att stiga fram för att mottaga den stora guldpenningen för poemet »Sång till Krasch».

Att hans skaldestycke skulle belönas med första priset var Dmitri säker på, alldenstund det faktiskt var betydligt öfverlägset hans förra poem, som dock vunnit ett så ampelt erkännande.

Åh, det skulle bli ett härligt ögonblick!

Men skulle han då vid mottagandet af belöningen gifva sig tillkänna, skulle han offentligen afslöja v. Czpzks bedrägeri? Eller skulle han stanna kvar i sitt anspråkslösa inkognito och som diktaren Karl Kar-

litsch glädja sitt land med kommande alster af sin begåfning?

Det var han ej fullt på det klara med. Den senare lotten tycktes honom understundom vara den skönaste, en man kan begära i lifvet.

Manuskriptet lät han skrifva rent med en prydlig nitid stil, och lycklig och stolt gick han ned till postkontoret med sin dyrbara rulle. Han kastade en lång afskedsblick på paketet, sedan han fästat assurancesmärkena på det — han angaf värdet till 2 000 rubel — och lämnade sitt barn med klappande hjärta till postassistenten.

I fyra månaders tid fick han vänta. Dagarna gingo eländigt långsamt; han fördref tiden så godt han kunde med att drömma fantastiska drömmar om kommande diktarlagrar och med att spela flöjt, hvori han för öfrigt, enligt hvad de förnämsta lillryska musikauktoriteter enhälligt försäkrat honom, var verklig mästare.

Så randades till slut högtidsdagen.

Dmitri var bland de förste, som stod i kön, innan akademiens dörrar slogos upp för publiken. Tillströmningen af folk var så stor, att Dmitri fick armbåga sig fram bland skolynglingar och gamla mamseller med redikylor och glasögon för att söka få en sittplats. Han lyckades dock till sist få en sådan med utmärkt utsikt öfver salen. Efter en odrägligt lång timme kommo ändtligen de odödlige och — det klack till i Dmitri —

Pjåtr, åtföljd af v. Czptzk, hvilka senare slog sig ned i de kungliga fåtöljerna. Pjåtr såg litet nervös ut, tyckte Dmitri, men v. Czptzk var sig fullkomligt lik med sitt eviga leende och sina förbindliga gester.

Högtiden började.

Dmitri snurrade tummarna otåligt under præses långa tal och höll på att förgås af otålighet under de nyvaldes ordrika inträdestal.

Ändtligen!

Sekreteraren reste sig upp, sysslade med sina papper en evighet och började.

Dmitri var blott öra.

Fyratiosju täflingskrifter hade inlämnats till akademiens bedömande.

Något första pris hade emellertid akademien ej ansett sig kunna denna gång utdela.

Dmitri rodnade, som om han träffats af en personlig förolämpning.

Det andra priset — akademiens mindre belöning — ville akademien tilldela signaturen: »Tantum abest, quin» för täflingskriften n:o 6, poemet »En afslutning i folkskolan», hvilket skaldestycke røjde en mogenhet i uppfattning, känsla för ett ädelt, fosterländskt syfte o. s. v.

Dmitri hörde ej på de vackra fraserna. Han var ursinnig.

Sekreteraren tog sig friheten recitera några strofer ur signaturens »Tantum abest quin» verk.

Svagare verser och banalare tankar tyckte sig Dmitri näppeligen förut ha hört. Han stirrade på de odödliges och publikens ansikten för att se, om de då ej skulle uttrycka något ogillande.

Nej, det gjorde de ej.

Så bad sekreteraren innehafvaren af signaturen — om han var vid festen tillstädes — att gifva sig tillkänna och under dödstystnad reste sig — Pjåtr och blef framledd till det gröna bordet, där han i de mest värtaliga och smickrande ordalag harangerades.

Det blef för mycket för Dmitri.

Han beslöt att aflägsna sig.

Vid dörren ångrade han sig dock. Ett tredje pris eller i värsta fall ett hedersomnämmande kunde han dock ej undgå att få, och det vore ju alltid en tröst.

Han slog sig ned på bänken närmast utgången bredvid ett par gymnasister, som hviskade och fnittrade.

Nej, hvarken tredje priset eller någon mention kom på Dmitris lott. Tredje priset fick en förvuxen, gulblek student för en obegriplig, svamlig, hyperestetisk afhandling, och hedersomnämmande gafs åt halftannat dussin signaturer — men signaturen Dmitri fanns ej bland dem.

Förkrossad följde han efter festens slut med strömmen ut. Inom sig gjorde han den bittra reflexionen, att hans stackars »Sång till Krasch» ej fått annat om-

nämmande, än att den varit med i siffran 47, som angaf de insända täflingsskrifternas antal.

Plötsligen hörde han ordet kungen nämnas upprepade gånger af de bägge gymnasisterna, som nyss suttit bredvid honom på bänken och nu gingo framför honom på gatan.

Han lyssnade mekaniskt.

— Asch, sade den längre af ynglingarna, det var nog den här gången precis som det var förra gången, då kungen fick hedersomnämmande för den där smörjan om Boris, eller hvad det hette. Gubbarna känner igen hans stil, förstår'u. Här om året fick ju den där idiotiska kretsdomaren, hvad han nu hette, pris bara för att gubbarna utaf stilen trodde, att det var kungen, som skrifvit smörjan...

Dmitri nästan sprang hem, kastade sig i sängen och dolde hufvudet snyftande i kuddarna.

VI.

För att döfva sin smärta öfver den Brustna illusionen hade Dmitri kastat sig in i en hvirfvel af nöjen. Han slog nästan med våld bort hvarje tanke på framtiden och lefde omgifven af ett parasithof i sus och dus.

En förmiddag, då han nere i det mörka portierummet skulle betala sin veckoräkning, märkte han

emellertid till sin förskräckelse att, sedan han betalat, fanns i kuvertet ej kvar mer än en enda tusenrubel-sedel.

Han bestämde sig ögonblickligen för att inskränka sina lefnadsvanor och sålde samma dag en juvelring och en dyrbar kråsnål. Sedan han flyttat till ett andra klassens hotell, började han allvarligt fundera, på hvad han skulle taga sig till för att förtjäna sitt bröd.

Under tiden gick den ena hundrarubelsedeln efter den andra, och Dmitri blef tvungen att flytta tre à fyra gånger till hotell af allt sämre rang.

Han sålde allt, hvad han ej oundgängligen behöfde. Först afyttrade han sina nipper, så sin dyrbara flöjt, så det öfverflödiga af sin garderob, och till sist — med svidande hjärta — Bull.

Det tycktes vara omöjligt att få en plats.

Tidigt på morgnarna köpte han i en tidningskiosk flere tidningar, och dagen i ända sprang han efter de annonserade platserna, men han hade ingen tur.

I början sökte han endast första klassens platser, men efter hand sänkte han anspråken allt lägre, i det han kastade all onödig stolthet öfver bord. Men nej! Icke ens en simpel bokhållare- eller bankvaktmästare-plats stod till att få.

Då fick han en dag se en annons om, att ett ångslupsaktiebolag behöfde en kapten på en af sina småbåtar.

Evreka, ropade Dmitri i glad förtröstan och sprang — han hade nu ej längre råd att åka i spårvagn ens — till bolagets kontor, *Den platsen måste han få*, det var han tvärsäker på. Så dumt, att han ej kommit att tänka på att söka en dylik plats förut. Han var ju som klippt och skuren till det yrket. Sjökrigsskolan hade han genomgått med ovanlig utmärkelse och för öfrigt var han ju storamiral i lillryska flottan och hedersamiral i de schweitziska och Lippe-Detmoldska marinerna.

Och verkligen — Dmitri fick platsen, visserligen bara på prof, då han ej kunde förete några intyg. Direktören tyckte om hans hederliga utseende och framför allt hans ytterligt små löneanspråk.

Dmitri använde sina sista sedlar till inköp af en elegant marinblå kostym och ett par prydliga smertingskor samt började med gladt mod sitt yrke som befälhafvare på ångslupen Dmitri den X:de, hvilken uppehöll en tvåminuterstrade på floden. Han var egentligen både kapten och biljettförsäljare i förening, ty bolaget ville ej på den lilla turen bestå någon särskild polettpojke. Sackar, maskinisten, var en rå, men vänlig karl och Dmitri och han blefvo snart så goda vänner, att de flyttade tillsammans i ett litet rum på »Blå Ankaret», ett tarfligt sjömansvärdshus nere vid hamnen.

I fyra dagars tid gick det tämligen lyckligt för Dmitri, oberäknadt några obetydliga kollissioner med

vedskutor och en del våldsamma törnar mot landstigningsplatsernas kajer. Men på den femte, ack, den femte! Sedan han på den olycksdagen dels vid en sammanstötning med en annan ångslup fullständigt ramponerat denna, så att den ögonblickligen måste som vrak bogseras till varfvet, dels klufvit i tu en roddbåt, därvid tre människor och en extra ordinarie i kretsdomstolen ynkligen omkommo, blef han tvärt afskedad.

För att få medel att betala för sig på Blå Ankaret nödgades nu Dmitri gå till pantlånaren.

Hu, hvilket ögonblick af förödmjukelse, då han stod där inne i det trånga eländiga kyffet utanför skranket, omgifven af gamla illaluktande paltor, under det procentaren mellan sina smutsiga magra fingrar vände och vred på hans dyrbara, briljanterade ur. Dmitri såg så tydligt, att ockraren misstänkte honom för att ha stulit uret, och han rodnade ofrivilligt och slog ned ögonen, önskande sig långt, långt bort från det afskyvärda nästet.

Efter ett par minuter, långa som år, frågade juden med en sned blick, om han ville taga tjugufem rubel. Det var en löjligt liten summa, det insåg Dmitri, men för att göra ett slut på den pinsamma situationen, nickade han ett ja. Med minutiös noggrannhet antecknade procentaren Dmitris namn och adress i sin liggare, räknade långsamt — ah, så förbannadt långsamt! — upp sedlarna på disken innanför gallret, räknade än en gång igenom dem, tummande och gnuggande på dem

en och en och sköt dem till sist med en snäf rörelse ut till Dmitri.

Väl utkommen på gatan kände Dmitri, hur kinderna glödde som eld, och han rusade ut till en krog, för att med några glas brännvin skingra dysterheten. Där träffade han Sackar, vid hvars bord han slog sig ned. Denna talade om för honom, att äfven han hade mistat sin plats på Dmitri den X:de. Han hade glömt fälla ned ångskorstenen vid passagen under bron, och den hade af törnen alldeles förstörts.

De störtade i sig brännvinet och svuro i kör öfver den satans Dmitri den X:de.

Till slut blef Dmitri berusad och måste ledas hem till Blå Ankaret af Sackar.

På morgonen märkte han till sin förtviflan, att han druckit upp så mycket af de pängar, han fått för klockan, att hans tillgångar ej räckte till att betala, hvad han var skyldig på värdshuset.

Med nedslagna ögon och bortvändt ansikte sade han till värdinnan, då han på utvägen passerade disken, att han skulle komma igen på middagen och betala.

Hela dagen var han i omlopp för att söka en anställning, där han kunde få några rubel i förskott för att på så sätt kunna göra upp med värdinnan.

Men nej, alla hans ansträngningar voro förgäfves.

Utom sig af skam och förtviflan beslöt han att än en gång dränka sorgen och förödmjukelsen i alkohol

och hamnade straxt före midnatt i ett destilleri långt ute i en förstad. I den skumma, nedrökta lokalen satt blott en gäst vid sin kymmel. Det var en liten gråskäggig och flintskallig gubbe med en näsa, som gnistrade röd som en kostbar karbunkel. Han var redan betydligt drucken och talade högt för sig själf.

Dmitri störtade några glas i sig och stirrade slött ut i rymden.

Ofrivilligt kom han att lyssna till hvad gubben pratade.

Han talade tyska och konverserade om musik med någon osynlig Anti-Wagnerian, hvilken han gick ganska illa åt. Gång på gång sprang han upp med ett Donnerwetter, och det såg ut som om han velat handgripligen öfvertyga sin imaginäre, musikaliske motståndare.

Nu var Dmitri en passionerad beundrare af Wagner så gubbens försvar för sin afgud roade honom mycket, och, hur det var, kom han i samtal med honom.

Han hette Gutenschwager, var född i Sachsen, och hade för närvarande anställning som andre violist i ett litet kapell på en danslokal i Sspasskaja-förstaden.

Dmitri flyttade till gubbens bord, mer kymmel togs in, och snart voro de inne i ett högljudt musikaliskt råsonnemang. I början gnlode de förtjusta takter ur Parsifal och Mästersångarne för att sedan, då brännvinet omtöcknat hjärnorna, med hesa, skrällande basar tjuta hela körer ur idolens operor.

Till slut nödgades värden bedja dem gå, vid äfventyr, att de eljest blefve utkastade.

Gubben föreslog då, att de skulle köpa tobak och några liter brännvin och hemma hos honom fortsätta det intressanta samtalet.

De gjorde så och lyckades verkligen, ehuru med ansträngning, finna vägen till gubbens logis, som var beläget fem branta trappor upp i ett ruskigt hus vid en illaluktande bakgata.

Vid skenet af en osande fotogénlampa såg Dmitri en liten snuskig vindskammare med några rankiga möbler. Notblad voro strödda öfver golvet och i vråarne stodo dammiga tombuteljer. På väggen hängde en bucklig bastuba och en litografi föreställande Wagner.

De stoppade hvar sin stora långpipa och drucko turvis ur buteljen, då hvarken gubben eller Dmitri lyckades trots energiska ansträngningar finna några glas. De bolmade den dåliga tobaken, söpo och resonnerade om Wagner och återigen Wagner.

För att illustrera sina teorier, tog gubben upp sin fiol ur lådan och började med darrande fingrar stämman, hvarefter han gnisslade i väg med ett motiv ur Lohengrin, så att man kunde tro sig höra en hel massa afgrundsandar våndas i de rysligaste marter.

Men Dmitri njöt i fulla drag.

Så fick Dmitri syn på en dammig flöjt, som stack

fram bakom tvättstället. Han satte den ögonblickligen för läpparne och började ackompanjera Gutenschwager.

De blefvo bägge så förtjusta af duetten, att de beslöto bo tillsammans under sin återstående lifstid för att kunna ägna alla sina lediga stunder åt att tillsammans spela helgonets saker.

Så togos några stadiga klunkar ur buteljen, och Gutenschwager steg upp i sängen och höll ett par entusiastiska tal för Wagner, hvilka beledsagades med dånande hoch.

Dmitri reciterade därpå tremulando och på sina ställen under tårar sin »Sång till Krasch». Gutenschwager ackompanjerade honom storgråtande på bastuban.

Dmitri var nu så berusad, att han knappast kunde se upp.

Plötsligen sprang Gutenschwager upp på kommoden, svängde bastuban med vilda gester och gallskek: »Vet Ni hvem jag är? Jag är Wagner, Wagner hör ni!»

I stället för att förvånas öfver detta oväntade meddelande, reste sig Dmitri på vacklande ben, sökte gifva sig en så imponerande pose som möjligt och hväste fram med lallande röst: »och vet Ni, hvem Ni talar till?... Ni... (hick)... talar till... (hick)... konungen af Lillryssland. På knä... (hick)... på knä, säger jag, slaf!»

Men ansträngningen hade varit för stor, och Dmitri

tog öfverbalansen och föll handlöst omkull, i fallet krossande porslinspipan och buteljer.

Detta tycktes göra gubben ett grand nyktrare.

Han kraflade sig ner från kommoden sorgset mumlande: »Herr Gott, *han* har också delirium...

Därpå gjorde han fruktlösa försök att lyfta upp Dmitri i sängen, men Dmitri var för tung.

Han tog då schalen, som han själf brukade använda till täcke och bredde med darrande händer öfver honom och gaf honom bastuban och sin egen lilla smutsiga hufvudkudde till hufvudgård.

Därpå lade han sig själf i sängen, täckte öfver sig med en gammal, trasig mattstump och lade under hufvudet sin enda bok, en diger volym, fjärde delen af en Jenaprofessors afhandling om Wagners betydelse för astronomien.

Så skulle han till att släcka lampan.

Under sina försök i den vägen lyckades han slå omkull den så att fotogenen flöt i stora ringlar omkring på golfvet.

På morgonen vaknade Dmitri med ett hufvud af bly.

Han stirrade sig förvånad omkring.

Hvar var han?

I rummet såg det ut som Jerusalems förstöring, och stanken af brännvin och fotogen var olidlig.

Plötsligt kom han ihåg allt.

Han såg i sin portmonnä. Det fanns blott några

kopek kvar. Voj, voj, hur skulle det nu gå med betalningen till värdinnan på Blå Ankaret.

Tanken, att han bedragit henne, marterade honom olidligt, och ångestsvetten perlade i pannan. Han, som alltid sagt, att han ej kunde fatta, hur en människa ej alltid skulle kunna vara hederlig, om hon bara ville, han hade nu varit oärlig.

Han försökte sofva ifrån allt elände, men hjärtat klappade så oroligt, att det var honom omöjligt.

Dmitri väckte gubben, som såg förfärlig ut i den obarmhjärtiga morgondagern.

De beslöto gå ut och dricka kvass för att släcka sin rysliga törst.

Hos traktören öppnade Dmitri sitt hjärta för gubben, omtalade sin nödställda belägenhet och frågade till sist, om han ej visste någon råd för att skaffa honom en plats.

Sacra, det var en egendomlig tur! Just i går hade flöjtisten i gubbens kapell brutit benet och kapellmästaren hade varit förtviflad att ej hafva någon att sätta i stället. De skulle tvärt gifva sig af ut till Sspasskaja och försöka få fatt i direktören.

De gjorde så och lyckades efter långt letande finna honom i en liten bierhalle i närheten af danslokalen. Dmitri fick platsen på Gutenschwagers ampla rekommendation, och gubben gick dessutom i borgen för att någon repetition var obehöflig.

På kvällen gåfvo de sig på nytt ut till Sspasskaja.

Etablissemnet var ett stort tält, som låg midt ibland en hel del andra byggnader af samma bräckliga materiel, och där buktalare, feta damer, dvärgar, missfoster och menagerier förevisades. Det var nämligen den första veckan i fastlagen, »smörveckan», folknöjenas gyllene tid.

Dmitri hade fått låna gubbens flöjt och slog sig ned i kapellet.

Snart kommo gästerna, pigor, gardister och bokhållare och dansen begynte.

Första valsen gick rätt bra för Dmitri — flöjstämman var där helt obetydlig.

Efter andra numret, en kadrilj, vände sig kapellmästaren, en gänglig tysk med en man af långt, stripigt, svart hår, till Dmitri med orden: Hör på, flöjten där, hvad är det han heter, det var kreuzdonnerwetter tur för Er, att det inte var *kort*, Ni spelte nyss, — då hade Ni gifvet åkt in på några års tukthus. *Så* falskt har jag under hela mitt lif ej hört någon människa spela.

Dmitri sväljde förolämpningen. Här gällde det ju blott att förtjäna, så att man kunde lefva.

Och han beslöt göra sitt aldra bästa.

Men sedan man exekverat tredje numret — en mazurka, komponerad af kapellmästaren själf, vände denne sig blek af ilska mot Dmitri och röt: »Du, din förbannade åsna till flöjt, du kan inte spela mer flöjt än en so, du...

Men nu steg blodet åt hufvudet på Dmitri.

Den där eländige tyske vargen vågade kritisera hans spel, hans flöjtspel, som landets främste konservatorielärare berömt i alla upptänkliga tonarter.

Han såg rödt.

Han reste sig och slog med sitt instrument till kapellmästaren öfver ansiktet, så att blodet forsade.

Ordningsmannen i salen kom genast fram till estraden, och det blef en förfärlig uppståndelse.

Slutet blef att »flöjten» styrde kurs mot polisstationen med ett obligat ackompangemang af två polismän.

— Besynnerligt, besynnerligt, mumlade gubben Gutenchwager för sig, jag tyckte han spelte famost i natt.

VII.

Dmitri dömdes till höga böter för våld emot person, och, som han ej hade några penningar att betala dem med, fördes han till fängelset för att afsitta dem.

I cellen hade han god tid att tänka öfver sin belägenhet.

Tanken på själfmord föll honom flere gånger in, men i de afgörande ögonblicken svek honom modet.

En dag kom han att erinra sig, att han som pojke lärt sig de första grunderna af bokbinderiyrket. Det var nämligen ett gammalt bruk inom hans familj, att alla barnen skulle lära sig ett yrke. Hoppet om att efter frigifningen kunna få en plats som bokbinderiarbetare höll honom uppe.

Då han väl afsuttit böterna, företog han sig att gå omkring till de olika bokbindarmästarne för att höra efter anställning. Efter många fruktlösa försök lyckades det honom till slut få plats mot en liten veckopenning hos en gammal hederlig fransman, en mr Le Grand, som tyckte synd om honom och gaf honom platsen mer för att han kunde tala franska, än för att han egentligen var i behof af en ny arbetare.

Han fick om nätterna ligga på verkstaden under ett af arbetsborden. I början plågade honom klisterlukten till den grad, att han ej kunde sofva, men till slut blef han van vid den. Han arbetade ordentligt och samvetsgrannt och blef omsider rätt skicklig i yrket, så att han till slut fick full gesällön.

På kamraternas inrådan skref han in sig i socialdemokratiska bokbinderifackföreningen, hvars bibliotek han flitigt använde. Nätterna igenom kunde han ligga under sitt bord och vid skenet från ett smalt stearinljus läsa socialistbroschyrer. Han fann af dem, att arbetarens ställning var den sämsta af allas i samhället, att de lefde under ett nesligt förtryck och beroende af

storborgarne, som i sina rymliga fickor ströko de pängar, de genom sitt skamliga utsvettningsystem pressat ur arbetarne. Med entusiasm omfattade han de socialistiska lärorna och specielt tanken på den sociala revolutionen.

Han besökte regelbundet föreningens lördagssammankomster och lyssnade uppmärksamt till talarne. Då och då deltog han själf i debatterna och, som han ej saknade en viss talang att lägga sina ord, blef han på vårsidan utsedd att hålla ett af de stora talen vid det årligen återkommande demonstrationsmötet för åttatimmars arbetsdagen, som skulle hållas den 1:sta Maj på fältet ute vid Kavnitza.

Dmitri hade till ämne för sitt tal valt: strejkens nytta.

Hans tal var hetsigt, fylldt af de våldsammaste anfall mot stat, öfverhet och kyrka. Det mottogs med frenetiska bravorop af massan, som skockat sig talrikast omkring hans talarstol. Han fick emellertid ej avsluta föredraget. En gendarm befallde honom afbryta sitt anförande och trots mängdens lifliga protester fördes han till häktet.

Dmitri dömdes till flere månaders fängelse för sitt lasteliga tal.

Då han aftjänat straffet, sökte han ånyo skaffa sig en plats som bokbindare, men ingen mästars i staden tordes taga emot honom, då han ju var en notorisk uppviglare, af hvilken man kunde vänta, att han skulle

på allt möjligt sätt stifta split och oenighet mellan arbetsgifvare och arbetare.

Nu stod nöden för dörren igen.

Genom sina vänner i fackföreningen lyckades han emellertid omsider få anställning som reporter i socialdemokratiska föreningens tidning Na Jävo (Gå till vänster). Men han hade en egendomlig talang att vid affattandet af den enklaste notis drypa in så mycken radikal galla, peppra enkla faktum till den grad, att tidningen för hans skull ådömdes dryga böter tre gånger under loppet af fjorton dagar. Redaktören, som var en på hjärtats vägnar mycket begåfvad man, ville trots allt dock försöka hjälpa Dmitri. Han sade uppriktigt åt honom, att, som hans notiser voro af alldeles för petrolös natur, kunde han ej mera användas som reporter, men föreslog honom att i stället bli lösnummerförsäljare och »ansvaring» för tidningen. Den gamla »ansvaringen» hade nämligen i dagarne dött af fylterigalenskap på ett offentligt sjukhus. Dmitri accepterade.

Med sin väska, proppfull med Na Jävo-nummer vandrade han omkring på gator och torg, görande entusiastisk propaganda för den goda saken. Till slut fästes myndigheternas uppmärksamhet på den fanatiska lösnummerförsäljaren, och han blef ådömd straff flere gånger. Dmitri satt nu omväxlande för egen och för tidningens räkning inne på fängelse eller arbetade på tukthus i flere månader.

Då vederbörande till sist funno, att den procedur, de hittills användt mot pressorganet i fråga, ej hjälpte det ringaste, föllo de på den idén att helt och hållet draga in tidningen.

Och så var Dmitri på bar backe igen.

I ungefär en veckas tid framsläpade Dmitri ett eländigt lif på de få kopek, han lyckats spara.

Nu voro de slut till sista skärften, och han hade ej lyckats skaffa sig någon plats; han skulle med glädje ha åtagit sig det simplaste, orenligaste arbete, bara det gifvit honom bröd för dagen.

Efter att ha svultit i tre dygn beslöt han sig, efter en svår strid med sitt högmod, för att tigga. Han sökte upp sin gamle välgörare, f. d. redaktören för Na Jävo och bad honom om hjälp. Denne gaf honom ett ordentligt mål mat, men kunde ej låna honom några kontanta pänningar, då han nämligen själf behöfde allt, hvad han hade i och för en resa, som han just stod på väg att företaga till sin hembygd. Dmitri kunde dock komma tillbaka om åtta dagar; kanske kunde han då göra något för honom.

Dessa åtta dagar voro de sorgligaste i Dmitris lif.

Han skulle ha dött af svält, om han ej lyckats stjåla en skinka, som var uthängd till skylt vid ett hökeri på en bakgata. Nätterna tillbragte han på trappen utanför en téhandlares bod i den stora bazaren. Han hade nämligen gjort bekantskap med nattvakten,

som brukade ligga där. Det var en tartar, hvilken hade sin käresta i en annan stadsdel, och han var glad att kunna få ledigt någon natt för att besöka henne, hvarför han gärna lät Dmitri sofva där. För sitt besvär fick Dmitri på morgonen ett glas varmt té ur samovaren och en sup.

På kvällen före den dag, då han skulle besöka sin vän redaktören, gjorde han en promenad upp till det kungliga slottet. Han steg upp i Feodor Velikis höga torn, lutade sig mot balustraden, och såg tankfullt ut i rymden, girigt blossande på en cigarrstump, han hittat däruppe. Där nere låg hufvudstaden i solbaddet, genomskuren af den bugtiga floden, med sina hundratals spiror och kupoler formligen glödgade af solstrålarne. Mot väster kunde man knappt se annat än millioner ljusflingor, hvilka i soldisen med underbara toner af silfver och guld, praktfullare än någon ikonostas, hoppade öfver åsar, torn och tak.

Då han vände på hufvudet, såg han sin egen, jättelika skugga falla öfver och nästan täcka hela den stora tornplattformen.

Han kom nu att erinra sig en af Tischbeins karrikatyrrer, som han sett vid något tillfälle.

Den föreställde ett alldeles tomt rum, som erhöll sin enda belysning från en kaminbrasa. Framför den stod en man, bredbent, med händerna i byxfickorna. Skuggan, som utgick från benen, sträckte sig i oerhörda, bizarra konturer öfver hela rummet. Konstnären

hade försett teckningen med följande kommentar: »detta föreställer en man, hvilken lyckats med ingenting i världen; nu står han och gläder sig åt, att han i alla fall kan kasta en så stor skugga».

Dmitri smålog bittert och gick i sakta mak ned mot bazaren.

VIII.

Det var en angenäm underrättelse, Dmitri fick af redaktören. Dennes far, som var stárost i en liten by Ivanofka, hade nämligen bedt honom söka i hufvudstaden skaffa en lärare åt kommunens folkskola, då den, de senast haft, af en eller annan anledning måst afskedas. Redaktören föreslog nu Dmitri att antaga platsen i fråga och var nog vänlig att låna honom respängar och dessutom gifva honom några aflagda kläder ur sin garderob.

Dmitri utgöt sig i de varmaste tacksägelser, hvar efter han skyndade till en badinrättning. På eftermiddagen tog han tåget till Urjäl, där han steg af för att med postskjuts fortsätta resan till Ivanofka.

Efter mycket bråk på poststationen lyckades han verkligen få en tarantass, ett stort monstrum till fordon utan fjädrar, mer liknande en vagg på hjul än en vanlig vagn. Han stoppadé ner sitt lilla knyte i

ett hörn på träbotten, satte sig upp och sträckte fötterna under kuskbocken. Så tände han sin lilla snugga och försökte läsa en lärobok i aritmetik, som han köpt för att friska upp sina kunskaper i sagda vetenskaps-gren. Men det var omöjligt att läsa, ty vägen var så knagglig, att han ruskades af och an, upp och ner, kastades som en boll mellan botten och suffletten.

Han kunde icke undgå att göra jämförelser mellan en resa, han som konung gjort åt samma håll, och den nuvarande turen. *Då* for han som grand seigneur efter egna hästar i sin rymliga, komfortabla resvagn, inbäddad bland mjuka kuddar, följd af en hel träng, som medförde fältsängar, duktyg, bordssilfver, köksutredning och franska kockar. Hvad vägarne beträffar, hade de då alldeles bestämdt förändrats till det sämre, och det var ej utan att Dmitri tyckte, att själfva landskapet såg fattigare och mindre bebygdt ut än vid det förra tillfället, och broarne voro förfärliga! En brygga såg så genomrutten och trasig ut, att Dmitri fann sig föranlåten att fråga jemstschiken (skjutsbonden), om det ej vore lifsfarligt att söka färdas öfver den. Den flegmatiska bonden svarade fatalistiskt nog: »var icke rädd, Barin, Gud skall hjälpa oss» och efter att som hastigast ha gjort korstecknet piskade han på sina magra kampar, som han ömsom smeksamt kallade sina »små dufvor» och ömsom titulerade »förbannade fähundar»... och det lyckades verkligen de små kloka djuren att leta

sig fram mellan hålen och sprickorna, och de hamnade efter några väldiga törnar på terra firma.

Nätterna på poststationerna voro allt utom angenäma.

Det fanns på dem blott ett rum för resande, och det var tur, om en bänk i detsamma var ledig. Om natten användes rummet dessutom som väntsal, medan hästarna byttes om. De tillfälliga gästerna beställde sig en samovar, drucko té, pratade, rökte och skrattade utan ringaste försyn för de sofvande. Och det hjälpte icke — som en stationsföreståndare uttryckte sig, för hvilken Dmitri i häftiga ordalag klagade — att »svära som en general», det var nu en gång så.

Ändtligen kom Dmitri i skymningen en afton fram till Ivanofka.

Böndernas små stugor lågo på ömse sidor om en rak väg, grupperade omkring en rätt stor kyrka med fem päronformade kupoler och ljusgrönt tak. På en liten kulle till höger, till hälften skymd af en björkdunge, låg herrgårdsbyggnaden, ett stort, fyrkantigt, grönmåladt hus med veranda och där framför en liten gräsplan. Till vänster lågo åkerfälten, begränsade af en mörk ram af tallar.

Dmitri fick nattkvarter hos stárosten, och dagen därpå började han sitt nya kall som byskolmästare i Ivanofka.

För en ringa pänning erhöll han inackordering hos

en viss Olga Nikolajevna, hvilken tillsammans med sin mor bodde i en liten trefflig stuga i ytterkanten af byn. Hennes man hade för några år sedan varit skollärare på platsen, men hade tröttnat på sysslan och begifvit sig till Amerika, där han, efter hvad det sades, hade det bra.

Dmitri fann sin sysselsättning som skollärare rätt angenäm.

Förmiddagarna tillbringades bland de små rödblommiga pysarna och töserna i den svala hvitmenade skolsalen, och på eftermiddagarna gaf han språklektioner åt unga fröken på herrgården; kvällarna brukade han antingen tillbringa ute på förstugukvisten under samtal med Olga Nikolajevnas mor, en förständig matrona, med hvad man kallar »skinn på näsan», men i öfrigt präktig på alla vis — eller satt han undantagsvis på bykrogen och resonerade med fältskärn, en gammal soldat, som nu förband sår och ordinerade ohyggligt stora doser medicin åt bönderna.

IX.

En söndagseftermiddag satt Dmitri inne på sitt rum.

Framför honom på skrifbordet låg unga herrgårdsfrökens franska temabok, som han hade hemma för att korrigera.

Skrifbordet stod framför ett fönster, som var uppslaget på vid gafvel och genom detsamma strömmade dofter in från aplarna, som blommade därute i trädgårdstäppan.

Dmitri bolmade ur sin pipa, tog sig då och då en läskedryck ur kvasstånkan, som stod på en stol bredvid bordet och for fasligen fram med sitt röda bläck i unga frökens franska häfte, allt under det han emellanåt tor-kade sin svettiga panna på ärmen af en grönblommig nattrock, hvilken ursprungligen tillhört Olga Nikolajev-nas man.

Plötsligen kom lille Peter, Olgas äldste pys inridande på en käpphäst, hvilken han på morgonen fått som födelsedagspresent af Dmitri. I handen hade gossen ett bref.

— Läs, Karl Karlitsch — skrek han — skall du få se något! Far har gifvit mig en rubel du, en hel rubel du. Matuschka fick brevet just nyss. En hel rubel, kan du tänka dej.

Dmitri tog brevet mekaniskt från den lille orostif-taren.

Han studsade.

Det var hans egen stil.

Brevet lydde:

Olga, min lilla dufva!

Jag skickar dig och Petruscha en hälsning! Gif den lille bytingen en rubel från mig på födelsedagen.

De femtio dollarna komma som vanligt till den första. Jag har hälsan och står mig godt här ute i New-York. Hälsa Petruscha och alla vänner från din

Pjåtr.

Dmitri satt som förstenad.

Skulle det vara möjligt?

Han stödde hufvudet i händerna och började tänka.

Han erinrade sig nu, att Pjåtr var från Ivanofka i guvernementet Karaschå, och att pängarna till hans familj brukade sändas via New-York.

Det var intet tvifvel, Olgas man var Pjåtr, den man, som inkräktat hans plats. Underliga ödets ironi!

Tankfull stirrade han ut genom fönstret i täppan och brydde sig ej om gossen, som till slut trumpen galopperade ut.

Vid aftonmåltiden bad Dmitri att få tala i enrum med svärmodern, och de sutto i ifrigt hviskande samtal ute i en löfsal i den ljumma sommernatten till långt fram på morgonen.

X.

En vecka därefter foro Dmitri och svärmodern in till hufvudstaden. Det första Dmitri där gjorde var att

raka af sig sitt helskäggh och ekipera sig som gentleman från topp till tå, hvarefter han hos tjänstgörande kammarherren anhöll om privataudiens hos kungen till dagen därpå för en viss Vera Ivanofna, hvilket lyckades.

På utsatt tid infann sig svärmodern på slottet och hade en och en half timmes enskildt samtal med Pjåtr, ett samtal, om hvilket kammarherren, som uppehållit sig i ett bredvid liggande rum, sedermera hade en besynnerlig historia att förtälja. Det hade varit synnerligen högljudt å bondkvinnans sida och förts på en för honom obegriplig dialekt. Han påstår sig till och med ha hört ett par ljud, snarlika smällande af några bastanta örfilar. Som emellertid konungen ej ringt, hade han naturligen ej vågat öppna dörren.

Hur det nu gått till, blef emellertid resultatet af samtalet, att vid elfvatiden på kvällen kom Pjåtr ensam körande i en täckt droska till Dmitris hotell och morgonen därpå vaknade Dmitri i sin gamla säng på det kungliga slottet.

XI.

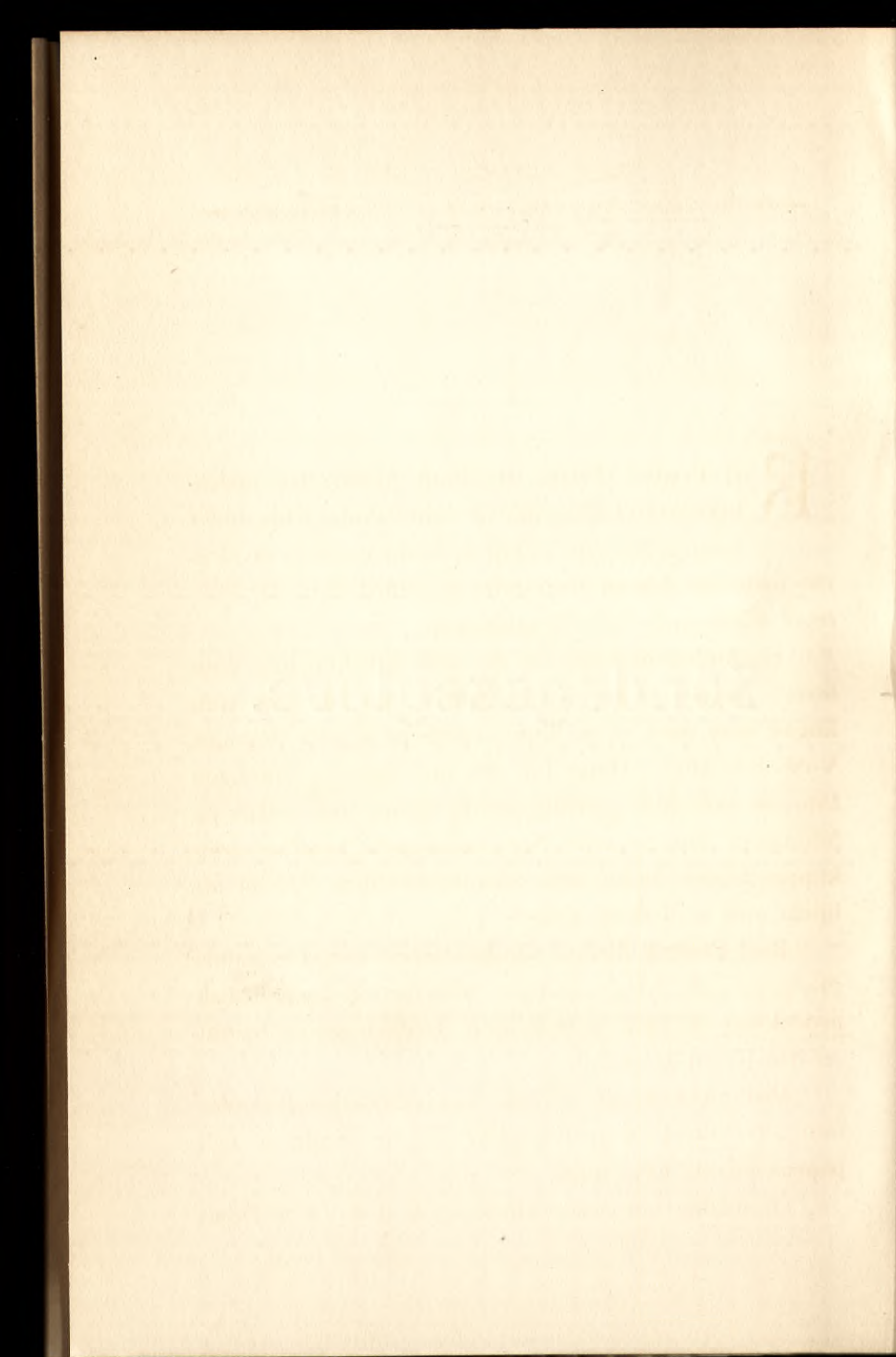
Den verkliga Dmitri sitter den dag som i dag är på Lillrysslands tron, och folket har under hans insiktsfulla

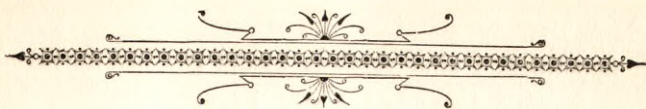
och kraftiga styrelse gjort betydande framsteg. Särskildt har, som alla veta, den lillryska monarken lifligt intresserat sig för lagstiftningsarbetet, speciellt vis-à-vis den moderna arbetarrörelsen. Hans energiska, personliga ingripande kan man säga har det lillryska folket att tacka för de bekanta lagarna af den 10 och 12 september 18... angående ändringar af vissa paragrafer i strafflagen, hvarigenom straffen för brott emot offentlig myndighet hälsosamt skärptes. Hans förtjänst är det också, att Lillryssland blifvit det enda land i världen, som är nog lyckligt lottadt att äga en fullt effektiv presscensur. Så att som man ser, var hans ofrivilliga inkognito ej utan sin gagnande nytta för det folk han — för att än en gång citera metropolitens ord till honom själf vid kröningen — »af en högre makt var satt att föra fram till välgång och lycka».

Söndagsseglare.

I.

Karl Fredrik Frisk och John Ström, två andra-klassister i Katarina elementarskola, hade under sommarferierna blifvit de bästa vänner i världen. De hade lärt känna hvarandra på simskolan, där de regel tillbringade sina förmiddagar.

En lördagsmiddag, då de hade sällskap hem från badet, frågade John Karl Fredrik, om han inte vore hågad följa med på en liten seglats påföljande dag utåt Vaxholmshållet. Hans far och mor ämnade nämligen fara ut och äta middag på en holme och sedan på hemvägen åse Svenska Segelsällskapets hemfärd från kappseglingen. John hade af sina föräldrar fått lof att bjuda med en bekant gosse.

Karl Fredrik blef så själaglad öfver denna lockande invitation, att han i glädjen utförde en koreografisk produktion af egen komposition, hvilken skulle hedrat en danslysten kannibal.

Med användande af hela sin vältalighet lyckades han efter mycken ansträngning få sin mammas och pappas lof att följa med.

På söndagsmorgonen klockan sju syntes Karl Fred-

rik uppsträckt i sina »andra» kläder kila ned för Söderbergs trappor, tagande två steg i taget.

I portören, som hängde öfver axeln, hade han fiskdon och en hop metmask i händelse något tillfälle till sport i den vägen skulle yppa sig.

Sällskapet skulle samlas vid Rosenvik på Djurgården, där kvartersmannen, som hyrde ut båten, bodde.

Karl Fredrik var den förste på platsen.

Omsider anlände familjen Ström, pappa, mamma och barn samt jungfru Fina.

Gubben var en liten trind, bredspårig figur med violett ansikte och dito händer och för öfrigt hökare till professionen. Han var klädd i svart bonjour, vit halsduk och sin bodmössa af något flottig kallikå. Han tyckte nämligen, att mössa såg mera sportmansmässig ut än den vanliga kullriga söndagsfilthatten.

Frun var en lång, torr människa med munnen hopsnörpt för att dölja tandvakanser. En schäferhatt med långa, bruna band prydde hennes lindrigt gråsprängda lockar, och en mantilj af halfsiden omslöt hennes figur, som lifligt påminde om en finurligt hopkommen komplex af spetsiga vinklar. På vänstra armen bar hon pudeln Mulle, alla familjemedlemmarnas förtjusning och tyrann sedan elfva år tillbaka, och i högra handen bar hon en pirat med »S» och ringar till kaffet.

Johnte hade en liten röd ballon captif angjord i ett västknapphål och i handen en tygboll på ett gutta-perkasnöre, som han slängde omkring sig med vild

förtjusning. Bägge härligheterna hade inköpts af en italienare, hvilken de mött på Djurgårdsslättan.

Efter en stund kommo de inbjudna.

Det var en fröken, som stod i modeaffär i sta'n, och hennes fästman, som var hökarbiträde.

Lilla fröken var nätt och stiligt klädd i ljusljus sommarkappa, gulhvit tvättklädning samt ett eldrödt parasoll. De små näpna fötterna voro instuckna i ett par spritt språngande nya blankskinnsskor med knarr. Händerna doldes af långa, litet rynkiga gants de Suède med en pikant benzinodör.

Hennes fästman var en välfödd, rödkindad och hvithårig skåning med ett flegmatiskt uttryck i de små, ljusblå ögonen.

Sist af alla kom herr Dahl.

Herr Dahl, som var släkting till fru Ström på långt håll, var anställd i en kryddkramhandel på Regeringsgatan och i öfrigt en ung man på en tjugufyra, tjugufem år. Han var klädd i redingote, ljusgrå pantalonger, eldröd halsduk, grå glacéhandskar och cylinder af ultramodern façon. Ur redingotens bröstficka framstack som af en ren händelse snibben af en kulört sidennäsduk. Hans mörka hår var brändt i små lockar, och på öfverläppen hade en och en half timmes arbete i förening med skäggvax åstadkommit ett par små, små piggas på något, som herr Dahl envisades kalla sina »mustascher».

Med sin ljusblå sommaröfverrock vårdslöst kastad

öfver ena armen, så att det vackra ljusa fodret liksom tillfälligtvis blef synligt, skyndade herr Dahl fram med spänstiga steg och hälsade på sällskapet.

Hans sätt att hälsa var resultatet af många stunders öfningar framför spegeln i bodkammaren. Men så var det också med oförliknelig grace, han tog i det smala brättet och förde ut hatten i rät linie allt under det lillfingret stod rätt ut i luften. Som hade det ej med hela ceremonien att skaffa.

Herr Dahl tittade ej ens åt Karl Fredrik.

Till sist kom kvartersmannen — båtägaren, kånkande på seglen, och man begaf sig ner till bryggan, där båten låg. Det var ett gammalt stort skrof till halfdäckare, förmodligen systerbåt till mr Sahlboms famosa slup.

Kvartersmannen gaf gubben Ström en välbehöflig hjälp med påriggningen. Gubben var visserligen ytterst road af båtar och segling, men hade ej förr än på gammaldagarna varit i tillfälle att segla, hvadan hans kunskaper i navigering och sjömaning voro betänkligt små.

Sedan allt var klart — seglen påhissade och kläd-korgen med mat och flaskor instufvad — steg man ombord. Herr Dahl använde helt kavaljeremang sin spatserkäpp, som var smal som en tändsticka, till båts-hake för att hindra slingring, då damerna stego ombord.

— Usch, ja' ä' så rädd att de' vickar, sade mode-fröken, när hon skulle hoppa ned på toften, hvarför hon med tacksamhet tog i anspråk det stöd, som erbjöd sig i herr Dahls framsträckta hand.

— Du kan då aldrig vara gentil, Tufve, sade hon åt fästmannen, som helt trankilt höll på att tända sin cigarr.

Nu lade man ut, och fruntimmerna viftade med näsdukarna åt kvartersmannen, som strök af hatten ett tag och vände upp mot byggningen, mumlande någonting om söndags...

Gubben Ström satt till rors, rökande en träsnugga, något som han ansåg mer à la verklig yachtman än cigarr, hvilket han eljest alltid rökte. Gement smakade pipan, men härvidlag ansåg han sig böra offra den goda smaken för stilens skull, hvarför han bolmade oförfäradt på och spottade och bolmade och spottade och småsvor.

Herr Dahl tände, i anledning af utfärden och att det var söndag, en Iris — eljest rökte han Nornan — och njöt med välbehag dess fina arom. Hans Iris förskaffade honom en komplimang.

— Oh, sade modefröken, hvad det är för en fin odör på herr Dahls cigarr, det är annat det än dina dåliga Saxtorpare, Tufve.

Tufve skrattade godmodigt.

En liten bris fyllde seglen.

Fröken, som tyckte det blåste »förfärligt», sade att hon var orolig, men på herr Dahls bestämda försäkran att det bara var en »liten laber märsssegelskultje», tycktes hon synbarligen lugna sig.

Kryssen gick som den kunde, alldenstund gubben

Ström just inte var vidare initierad i skotningskonstens mysterier, men det gick framåt i alla fall.

Den svagaste punkten i gubben Ströms seglingskonst var dock den becksvarta natt, som härskade i hans vetande angående hur man bör väja. Med hjärtat i halsgropen var det alltid, han såg en mötande seglare, och det hela fick gå på vår Herres nådiga försyn.

Straxt utanför Höggarn varskoddes en mötande rospigg.

Med kännedom om dessa seglares traditionella hänsynslöshet vis-à-vis lustbåtar ansåg gubben sig böra höra sig för, hur han borde styra. Med ganska »gjord» skämtsamt ton frågade han de andra herrarna, hur *de* skulle styra, om *de* sutte till rors . . he, he . . det lät liksom han framkastade en kuggfråga bara . . på skämt så där.

— Ja kan min lif inte segla, svarade Tufve, men när man öllker, vrier man till vänster.

— Styr till vänster, sade herr Dahl tvärsäkert.

Hur det var aflopp mötet utan kollision, och gubben belönade sin navigering med att säga till om konjak och vatten.

Nu var herr Dahl trefligheten själf.

Han talade om historier, så att fruntimmerna kiknade af skratt och sjöng tokiga visor. Han berättade äfven ett par historier på skånska — n. b. på *sådan* skånska en genuin Stockholmare föreställer sig, att folket talar i Skåne — och gjorde stormande lycka hos alla

utom hos herr Tufve, hvilken blef förargad. Detta gaf herr Dahl anledning att ytterligare berätta ett par skånska bitar.

Hökarbokhållarn sökte revanchera sig med att berätta några gaminhistorier på stockholmska — alla stereotypt börjande med ett »hör'u du'ru Kalle'ru» — och spetsade sina tjocka läppar så godt han kunde för att härma uttalet, men tungan, som var van med sina rullande r och tröga diftonger var för litet smidig att imitera stockholmsdialektens rappa vändningar, hvilket kräfde betydligt vigare mun än den hederlige herr Tufve besatt.

Han insåg snart, att man skrattade mer åt honom än åt hans historier, hvarför han förtretad kröp fram i fören för att sätta sig för sig själf.

Genom en oförsiktig rörelse råkade han därvid tappa sin nya, fina, grå filthatt, hvilken man dock, ehuru ganska ramponerad, lyckades fiska upp.

Förargelsen öfver denna malör, och öfver att man skämtade med hans mål, aftecknade sig i hans tjocka anlete så melankoliskt — komiskt, att alla började gap-skratta, i hvilket skratt äfven fästmon deltog.

Herr Dahl skrattade omåttligt, som om någon just nyss berättat världens roligaste historia för honom. Sedan han ändtligen skrattat ut, gjorde han en slags kvickhet om, att man inte borde tappa hufvudet för det man råkat tappa hatten.

Han skrattade länge åt detta sitt bon-mot.

Herr Tufve muttrade argsint något om, att han för sin del inte kunde inse, hvad det låg för lustigt i att en person tappade sin hatt i sjön.

Karl Fredrik och Johnte, som voro beordrade att sköta förseglen, höllo sig tysta nästan hela tiden, fullt metvetna om vikten af deras ansvarsfulla kall.

Vid tretiden lades i land vid en liten holme bortom Vaxholm för att äta middag.

Sedan båten efter långa rådplägningar förtöjts efter bästa förstånd i en vik, släpades matkorgen upp i en backe, och fruntimmerna redde sig till att göra i ordning middagsmaten.

Herrarna gingo på andra sidan holmen för att bada, utom herr Tufve, som inte kunde simma. Han föredrog att liggande på rygg med en öfverrock under hufvudet röka sin cigarr och fundera på något sätt att bränna af herr Dahl.

Vid herrarnas återkomst från badet var det ännu ej färdigdukadt, hvarför modefröken och jungfru Fina skulle gå och bada, medan fru Ström skötte dukningen.

Karl Fredrik och Johnte, som varit litet längre i badet än de äldre, mötte på hemvägen flickorna, som skulle gå till badet och gäfvo dem anvisning på badstället.

På förslag af Karl Fredrik vände de efter en stund om för att öfverraska flickorna i sjön.

Krypande bland buskarna lyckades de också oförmärkt komma fram just då fröken och jungfru Fina

afklädda stodo och skvalpade med fötterna i vattenbrynet, fnittrande och småskrikande. Holmen ekade nu af det indiantjut pojkarna häfde upp, då de rusade fram, och det besvarades med ett genomträngande gällt förskräckelsens skri, åtskilliga oktaver högre från flickorna, som rusade ut i vattnet med risk att ynkligen omkomma, då ingen af dem kunde simma.

Karl Fredrik proponerade, att de skulle medtaga jungfru Finas kjol som trofé, men protesterna från vattnet blefvo då så energiska, att de ej tordes.

De drogo sig i stället i god ordning tillbaka åt andra sidan på holmen, där middagen höll på att dukas.

Vid återkomsten sade flickorna intet om äfventyret, men Karl Fredrik och Johnte fingo ett par förstulna duktiga lufvar af jungfru Fina, och Johnte speciellt löfte om mycket mer, då de kommit hem. Middagen var nu i ordning och snapsen serverades.

Herr Dahl sjöng på en munter melodi med refräng en visa med en särskild vers för hvar sup. De tre första togos ärligt i botten, men de andra markerades blott, hvilket lätt förstås, då icke blott sexten, septiman och oktaven voro i visan besjungna, utan äfven ett ampelt erkännande gafs åt »manasse» och »lilla grå pojken».

Det delikata smörgåsbordet med de många konserverna väckte allmän förtjusning, och herr Dahl försäkrade med kännaremin, att hummern var »helt enkelt

schammangt» — ett beröm, som fröjdade gubben Ströms gamla hökarhjärta.

Vid den läckra bräckta skinkan kände sig till och med herr Tufve helt nöjd med sin värld och försonligt stämd emot alla äfven mot herr Dahl, och han nästan smålog vid det humoristiska tal denne ägnade damerna vid äpplena och apelsinerna.

Desserten sköljdes ned af ett par halfflaskor »extra gammal fin dry Xeres», som i många år frestat gom-marna som skylt i herr Dahls principals kryddbod. Det var nämligen herr Dahl, som medtagit vinet. Han njöt själf, smackande af den spanska drufvan och åtsporde en passant hökarbokhållaren, om han föredrog söt eller dry sherry, för sin egen del upplyste han om att »han var galen i dry scherry».

Efter middagen tändes cigarrerna och om en stund serverades kaffe med dopp. Äfven Mulle, det lilla söta djuret, täcktes ofvanpå en duktig portion kött dricka ett stort tefat kaffe med mycket grädde och socker samt svälja en hel del S och pepparkakor. Detta bevis på aptit gladdes outsägligt »Mullas mamma», som fru Ström älskade titulera sig i förtroliga dialoger med sin älskling, och hon redde honom af ett par tjocka filter och en stickad hjärtvärmare ett läger på en solig klippa nere vid stranden, för att han skulle få sofva sin vanliga lilla lur på maten.

Så togs punschen fram.

Nu var herr Dahl riktigt i sitt esse.

Hans imitationsförmåga var utan gränser. Han kunde jama som en katt, skrocka som en höna, gala som en tupp, råma som en ko och ropa bä-ä-äh så naturligt, att man trodde en hel fårhjord var i närheten.

När han med utbredda bonjurskört och krokiga ben vaggade fram öfver gräsmattan och med förvånade blickar tittade åt alla sidor, föreställande: »gammal gaskarl på en enslig bygata», ville jublet aldrig ta slut.

Herr Dahl kunde äfven trolla.

Till Karl Fredriks oerhörda förvåning drog han fram ur Karl Fredriks eljes pankä näsa en stor blank tolfskilling.

Det enda, som grumlade Karl Fredriks förtjusning var, att det syntes honom, som om han väl i all mänsklig rättvisas namn bort få behålla den afkastning hans luktorgan visat sig i stånd prestera, i stället för att, som nu skedde, vandra i herr Dahls silkesbörs.

Vid trollkonsterna gingo alltid herr Dahls roliga infall ut öfver hökarbokhållaren. Gång på gång återfunnos andras tillhörigheter i hans fickor och herr Dahl yttrade skämtsamma misstankar om hans ärlighet. Misslyckades en konst beskylldes han för att ha dåligt minne eller något dylikt. Herr Tufve blef allt ondare och ondare. Han tyckte sig äfven se, att hans fästmö kastade ömma blickar på herr Dahl och det retade honom mest af allt. Hans hjärna arbetade under högtryck för att hitta på något, som riktigt kunde dräpa till kryddkramhandelsbiträdet.

Men förgäfves!

Herr Dahl kom nu fram med ett punschglas i handen och frågade öfverlägset leende, om han inte kanske kunde få lof — hm — proponera — hm — närmare bekantskap med herr Bjerrén, herr Bjerrén och han hade träffats så många gånger och alltid haft så angenämt tillsammans, hvarför han nu — hm — tog sig friheten att...

Nu, just nu insåg herr Tufve, att ögonblicket var inne att »snoppa» af herr Dahl med en fyndighet, som innebar en vägran. Men det stod alldeles stilla i hufvudet på honom. Han kunde icke få fatt i en enda idé.

Brorskålen dracks, och herr Dahl sträckte med en flott gest fram sin hand. Den tilltänkta spetsigheten från herr Tufves sida tog sig i stället uttryck i en ytterst omild handtryckning, som kom herr Dahl att hoppa till.

Karl Fredrik och Johnte hade täljt ett par barkbåtar, som med präktiga råsegel af Dagens Nyheter plöjde böljorna vid stranden.

Då de ledsnat vid navigeringen, gingo de fram till Mulle, som sof den rättfärdiges sömn ofvanpå den delikata middagen. Han sträckte lätjefullt silkestassarne ifrån sig, där han låg och gonade sig midt i själfva solgasset.

Karl Fredrik, som för tillfället var djurvänligt anlagd, undrade, om inte den stackaren i själfva verket led förfärligt af värmen i sin yfviga pels och framkastade, att det allt var obarmhärtigt att inte klippa honom på sommaren. Johnte var af precis samma åsikt och

trodde, att ingen hemma hos honom kommit att tänka på, hvilket djurplågeri detta i själfva verket var.

Karl Fredrik föreslog tvärt, att de skulle varkunna sig öfver Mulle och klippa honom och sen öfverraska de andra och få beröm för att de gjort en god gärning.

Johnte gick upp till de andra och frågade, om någon kunde låna honom en sax.

Åtspord, hvad i Herrans namn han skulle med en sax till, gaf han blott det undvikande svaret, att han behöfde det till »en sak».

Han fick låna en sax af herr Dahl, som hade en sådan på sin inventiösa knif.

Sedan Karl Fredrik och Johnte noga undersökt, pröfvat och beundrat knifvens alla blad, äfvensom sågen, raspen, öronslefven, tandpetaren, nagelputsaren, kängknäpparen etc., grepo de sig oförtrutet an med sitt ädla arbete.

Johnte höll Mulle, som morrade — han förstod ej sitt eget väl — och Karl Fredrik klippte. Sen bytte de om. Karl Fredrik höll och Johnte klippte.

Då de klippt honom till hälften, hemställde Johnte, om det kanske inte kunde vara stiliget att klippa honom à la lejon, men förslaget föll på Karl Fredriks finkänsliga anmärkning, att han då ju finge det lika varmt om sitt lilla stackars hufvud som förut.

De fortsatte därför klippningen med energi.

Belöningen för sitt ihärdiga, oegennyttiga och syn-

nerligen omsorgsfulla arbete funno de i den innerliga tillfredsställelse, med hvilken de efter slutad process iakttago den slående metamorfos deras skyddsling undergått. Äfven en durkdrifven zoolog hade nog ej vid första ögonkastet kunnat tro, att det lilla söta djur, som nu låg darrande — förmodligen af välbehag — på bara stenen — för att ligga svalare och skönare — var en hund.

Mulles exteriör verkade mer gris.

Stora tårar — af tacksamhet — framsipprade ur hans ögon, som han höll slutna — för att kunna mer koncentreradt njuta af sin svala tillvaro.

Karl Fredrik och Johnte tyckte för resten, att Mulle genom klippningen vunnit ej bara i komfort utan äfven i utseende. *Förr* var han som ett stort, ruggigt, ofasonligt nystan af hår, men *nu* med sin flintskalliga hjässa, sin lilla prydliga bara svansstump och släta välfödda lekamen, var hans yttre i deras tycke riktigt tilltalande.

Johnte svepte in Mulle i en filt, så att ej ett spår syntes af honom och tog honom så under armen. Karl Fredrik tog den andra filten och fru Ströms hjärtvärmare.

Så tågade de i triumf upp i backen till det öfriga sällskapet, som lågo dubbla af skratt åt herr Dahl, som höll på att härma pastor Bengtsson.

Johnte gick högtidligt med sitt byte in i kretsen fram till sin mamma. Karl Fredrik ropade genomträngd af den festligaste stämning ett dånande Hokus Pokus

Filiocus... Och Johnte öppnade filten och nedsatte Mulle på marken.

Det blef alldeles tyst.

Ingen kände igen Mulle.

Men, då han vaggade fram till fru Ström och fägnade henne med sitt lilla koketta svansrudiment, igenkände plötsligen Muller »mamma» — med sitt modersöga förmodligen — älsklingen.

— Gud fader i himmelen, de' ä' Mulle, skrek hon.

Denna presentation var absolut nödvändig för de öfriga medlemmarne af sällskapet, som ej kunde spåra ett drag af likhet mellan den omfångsrika, hårfagra förmiddags-Mulle och den lilla skälfvande tingest, som nu uppenbarade sig.

Var detta alltså pudelns kärna?

— Vi ha klippt'en, sa Johnte förnöjdt.

Herr Dahl och hökarbokhållaren brusto ut i ett skratt i jämförelse med hvilket Homeros ryktbara »outsläckliga löje» * blott kunnat kallas »att trække lunskt på smilebandet».

Fru Ström reste sig.

De färgskiftningar, som hennes ansikte undergick, kan ej målas i ord. Endast ett modernt konstrueradt scioptikon skulle tillnärmelsevis kunna återge dem.

Fru Ström reste sig och fick fatt i Mulle, som hon genast ömt svepte in i alla tillgängliga filter och hjärtvärmare.

* Odysséen 8,326.

Till Johnte, som, anande oråd, ville förklara de ädla intentioner, som dikterat företaget, sade hon blott skarpt:

»John, vi ska talas vid, när vi kommer hem!»

Johnte skulle betydligt ha föredragit, om nu så skulle vara, en ögonblicklig afstraffning med några örfilar, ett par lufvar o. s. v. framför det olycksbådande perspektivet af eventuel risbastu, mistad sylt på pannkakorna i en månad, kalla ärter om kvällarne och dylika gräsligheter, som läto ana sig bakom hans- och Mulles-mammas ord.

På Karl Fredrik kastade fru Ström blott en blick.

Det ser förfärligt oskyldigt ut så här i tryck, men i verkligheten var det något, som ej ens en man med stort personligt såväl fysiskt som moraliskt mod haft så lätt att uthärda.

Hade den blicken träffat vatten, skulle det fräst om den. Det var en sådan där, Herre-Jesus-hvad-skall-det-bli-af-dig-blick.

Öfversatt i ord sade den ungefär: Otäcka, gemena, vanartiga unge! Att du vågat förgripa dig på Mulle, på *Mulle*, på *min Mulle*... Aldrig skall min son få umgås med dig, det lofvar jag då heligt. Hvert ska' det ta vägen med en så'n som dej? Du kommer naturligtvis att sluta som en skojare och »bangdit». Antagligen kommer du, som visar sådana anlag, att råna posten eller stjäla kyrksilfver eller lönnmörda folk på landsvägarne eller slå ihjäl en präst framför altaret

under pågående gudstjänst, sedan du förut stulit silfver-
snusdosan från klockaren i sakristian — eller, hvilket
är det allra sannolikaste, kommer du att begå *alla* de
där nesliga brotten. Det är tvärsäkert det. Å' ja' ska
tala om det för din mor, stackars människans, i morgon
dag, att du lurat min lilla oskyldiga John till detta
streck, så mycket du vet det, gemena unge.

Karl Fredrik var mycket generad.

Modefröken hade emellertid störtat fram och med
ett regn af deltagande kyssar sökt trösta Mulle öfver
förlusten af hans yfviga pels. Kyssarne ackompane-
rades af uttryck sådana som: tattale lille Mulle, ha di
vali elaka mot de' lilla dule, mot lilla lala M-u-l-l-e,
pojka' e' allti' så elaka å' gemena, fjysey du inte?, vill
du ha en sockejbit, laling? o. s. v. etc. m. m. o. d.

Hon torkade med sin patchouidoftande lilla näs-
duk de ymniga tårar Mulle göt af glädje öfver dessa
ovedersägliga bevis på sympati, som visades honom.

Gubben Ström afbröt den pinsamma situationen
genom att ge signal till uppbrott.

Det låg sourdine på stämningen, som nyss varit
så uppsluppen.

Fru Ström yttrade vädjande till sin man, sedan man väl
kommit ombord: »kan man tänka sej så'na rackarpojkar?»

Herr Dahl vågade sig, för att höja stämningen,
fram med en kvickhet. — Rackarpojkar, lilla moster,
kan man väl inte ändå kalla dom, de' ä' väl för mycke
sagdt, di drog ju ändå inte *huden* af en.

Hans vederstyggliga ordspel mottogs med förakt, tyst förakt.

Karl Fredrik och Johnte sutto i fören och åto i all tysthet upp en liten korg moreller, som de hittat i ruffen.

Det började skymma allt mer och vinden skralnade betänkligt.

»Styr lite fortare», bad modefröken bevekande. Hon var rädd att komma för sent hem.

Herr Dahl började sjunga.

Han sjöng några sentimentala visor, som kom ögonen att fuktas på fruntimmerna. Ett par nummer ur vackra Rosens repertoar och framför allt »Jag öfvergifva dig» väckte sensation.

Under den sista sången kastade fru Ström de ömmaste ögon på Mulle, som inslumrat bland filterne i hennes knä.

Herr Dahl dedicerade sin sång till modefröken, som tittade trånande ut öfver vågorna och lät ena handen släpa i vattnet.

Då de sista tonerna förklingat, såg hon med fuktiga ögon på herr Dahl, som gaf henne en lång blick.

Herr Tufve iakttog den och var inom sig själf mer förargad än någonsin öfver kryddkramhandlarens oförsynta flirt. Hans hjärna arbetade intensivt under högttryck för att få fatt i något, som kunde bränna af den flotte herr Dahl.

Till slut blef vinden så svag, att man nödgades ta till årorna. Gubben Ström och hökarbokhållaren togo

hvar sin, och modefröken skulle styra med råds råde. Herr Dahl bad om ursäkt för att han ej rodde, men haan hade, påstod han, hjärtfel och var af läkare förbjuden att ro. Han skulle i stället ge desseiner vid styrningen.

Gubben och herr Tufve rodde så svettdropparne pärlade i pannan.

— Farbror, sa herr Dahl.

— Ja, hva' ä' de', frågade gubben flåsandt af ansträngningen vid rodden.

— Jo, farbror pustar så di kan tro vi ä' en ångbåt å vi kan bli öfverseglade.

— Äsch, sa' gubben purket.

Så var det en stunds paus.

— Hör nu farbror, sa' herr Dahl.

— Nå, hva' ä' de' nu om, sporde gubben Ström.

— Jo de' ä' säkrast om farbror flyttar sig... di kan från en annan båt ta farbror för babords lantternerna... (gemen anspelning på gubbens lindrigt sagdt »höga» ansiktsskolorit) så de' ä' bäst farbror tar den andra åran, hva? hi, hi, hi?...

— Dumheter, fräste gubben argt.

Nu, just nu fick herr Tufve liksom en idé.

Det föresväfvade honom något om, att här vore ett briljant tillfälle att säga en blodig kvickhet, något om att då borde herr Dahl, som var så *grön* också flytta sig öfver från babordssidan, så att han ej genom att tagas för ett styrbordsljus, gaf anledning till kollision.

Han började också triumferande och bredt: »Ja då

borde min själ också herr Dahl... men här slog det klick... han tappade tråden i hvad han skulle säga och kom ynkligen af sig. Meningen fortsattes blott med några mullrande stafvelser och slutet hade tycke af något groft i edväg.

Det blef allt mörkare och mörkare.

Klockan var bortåt half elfva, så att segelsällskapet var snart att vänta.

Marschallerna började glindra på stränderna och en och annan raket sköt då och då som på lek upp i luften.

Så småningon började villornas fönster att illumineras och bengaliska eldar färga trädgrupperna och buskagen i alla möjliga nyanser.

Segelleden fylldes af hemvändande seglare.

Omsider kom segelsällskapetets ångbåt med de flaggprydda kuttrarna på släp.

Raketkistorna fräste i land och besvarades från kuttrarne. Romerska ljus blänkte. Dykare slingrade som lysande sjöormar i vattenbrynen, och svärmare och solar surrade och snurrade på bryggorna. Pyrotekniska tempel och arkader uppenbarade sig liksom framkallade af ett trollspö. Luften var mättad af krutrök och entusiasm.

Nu reste sig herr Dahl, ställde från sig sin »storm» och kröp fram i fören, där han stående på rufftaket under allmän öfverraskning och stort jubel brände af ett par fyrverkeripjeser, hvarpå han utbragte ett »kraftigt fyrfaldigt, från hjärtat gående: lefve dagen».

Alla reste sig upp och hurrade allt hvad lungorna förmådde.

Sedan vidtog åter rodden.

Herr Dahl satt i fören och njöt af skådespelet en god stund innan han återvände till sin plats. Då han skulle ned på toften igen, saknade han sin hatt. Genom någon oförsiktighet hade den under den allmänna förtjusningen förlorat sitt jämviktsläge och gått öfver bord, utan att någon märkt det.

Nu insåg plötsligt herr Tufve det verkligt komiska i att tappa en hatt i sjön, och han skrattade så intensivt frenetiskt utan återvändo, att han ej mer kunde ro, utan Karl Fredrik och Johnte fingo taga hans åra.

Man rodde tillbaka ett slag för att få fatt i den, men omöjligt.

Herr Tufve skrattade oupphörligt; det öfvergick till paroxysm, när herr Dahl, hvars egen näsduk var för liten, fick låna gubben Ströms stora blårutiga näsduk att knyta om hufvudet. Fyra stora, tjocka knutar hängde vemodigt kring hans hjässa, och hans goda humör gick sin kos samtidigt med förlusten af den en månad gamla, nyputsade, tolfriksdalers Bodeckaren.

Modefröken ville ta upp flirten igen genom en liten fottryckning i mörkret, men herr Dahl ville ej förstå.

Hon sökte återupptaga konversationen och frågade honom, om han var road af att dansa. Naturligtvis, hva? Han svarade, att han tyckte att dans var fånig.

Hon frågade honom äfven om en stund, om han inte var »galen i operan».

Han svarade, att han inte var galen alls, allraminst i operan.

Men herr Tufve var i stället vid godt humör. Han höll konversationen vid lif. Han berättade historier på skånskt bygdemål, hvilka det — förutsatt att man förstått dialekten — i alla händelser varit omöjligt att uppfatta, alldenstund »klämman» vanligen dränktes i en ljudlig skrattsalva.

Han skulle just till att börja sjunga den, enligt hans påstående, roligaste visa, som någonsin funnits, en skånsk en, som började:

Vöur so, ho' hafver dränkt sej
i dyngjan har hon sänkt sej...

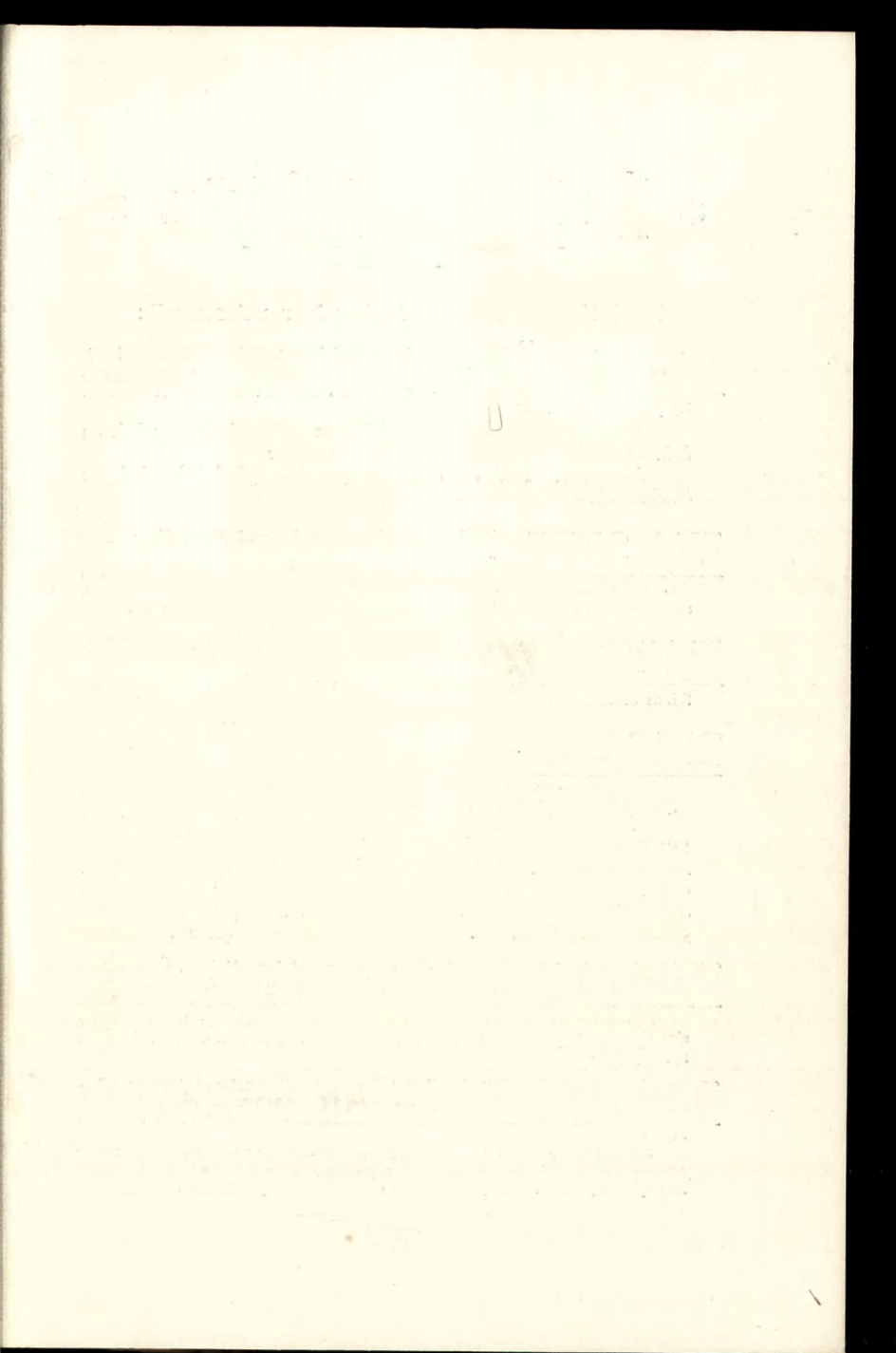
då man var framme vid Rosenvik.

När man kommit upp på bryggan, och allt var klart, föreslog herr Tufve ett hip hurra för en lyckad seglats, hvarpå man anträdde hemmarschen.

Vid slottsbacken skildes familjen Ström och Karl Fredrik från hökarbokhållaren och hans fästmö. Herr Dahl hade tagit afsked alla redan på Gustaf Adolfs torg, då han bodde långt upp på Regeringsgatan.

Då söderboarne kommit långt fram på Skeppsbron, kunde de ännu höra herr Tufves jodlande skratt från slottsbacken, vid det han tänkte på herr Dahl med hufvudet ombundet af den blårutiga bomullsnäsduken.

* Nya Romaner och Noveller. *

På HUGO GEBERS förlag har utkommit:

GAMLA NÄSET. Roman af Laura Fitinghoff. Pris 4: 50.

Uti en längre, mycket berömmade anmälan i Nordisk Tidskrift (1896, häft.

1.) yttrar *Helena Nyblom* bland annat:

»Det är alltid en glädje att kunna anbefalla en ny bok, en bok, om hvilken man kan säga till de unga:

»Läs den! Det är en allvarlig och en glad bok och ingen tendensbok!»

EVA STEN. En berättelse från våra dagar af Alma Cleve. Pris 2 kronor.

»Vi rekommendera den utlygfullt skrifna, om stor människokännedom vittnande skildringen, öfvertygade, att hvar och en, som läser den, skall känna sig varmt tilltalad af densamma.» (S. T.)

MAJESTÄT. Roman af Louis Couperus. Öfversättning af Mauritz Boheman. Pris 2: 75.

»Denna märkliga roman har med sitt ur samtids sociala lif hemtade ämne öfverallt rönt en sällspord framgång.»

BRIGADGENERALENS HJÄLTE-

* **DATER.** Af A. Conan Doyle. Öfversättning från engelskan af Ernst Lundquist. Pris 2: 25.

»Ridderlighet, godt lynne, martialisk munterhet, spännande händelser göra boken till en verkligt underhållande läsning. Brigadgeneralen vinner hvarje läsares hjärta, och kritiken skulle skatta sig lycklig, om många romaner voro blott hälften så lifliga, så vinnande och manliga som »Brigadgeneralens hjältedater».

(The Times.)

PEPITA JIMENES. Roman af Juan Valera. Öfers från 12:e upplagan af M. Boheman. Med förord af Prof. Edv. Lidforss. Pris 2: 25.

»En ypperlig bok, uppfylld af de finaste själsanalyser; ingen som har sinne för det nobla och upphöjda skall utan rörelse läsa denna mäterliga psykologiska skildring.»

DEN INDISKA LILJAN. Berättelse af Hermann Sudermann. Bemyndigad öfversättning af M. Boheman.

Pris 1 kr.

»Man känner sig nästan frestad tro, att boken härrör från en spirituel fransmans lätta, lekande penna. Den präktiga stilen har förträffligt återgifvits af den framstående öfversättaren.»

(Nya Skånska Posten.)

